

Jó Pajtás

ZENEONA

December 20-a, az ifjú zenebarátok világnapja

Jó Pajtás

A jövő heti Jó Pajtás címoldala és posztere

A hét képe

Lasan közeledik a karácsony, újév (a fogyasztói társadalom propagandagépezete nyugaton már teljesen összemosta e két ünnepet). Hamarosan minden ünnepi hangulatot fog árasztani. A város felölti csillogó, mesebeli ruháját, a kirkatokból fenyőágakon csüngő angyalkák mosolyognak ránk, mindenki lázas ajándékvásárlásba kezd, és beindul a „télapószezon”. A mai felgyorsult világban már a gyerekek sem hiszik el, hogy egyetlenegy Téliapó képes kiosztani az összes ajándékot, egyetlen éjszaka alatt a világ összes lurkójának. A londoni Téliapóiskola megoldja ezt a problémát. Hát igen, ma már mindent meg lehet tanulni, és a jelek szerint minden vállalkozó szellemű úrból lehet Téliapó. A fotón az angol Téliapóiskola tanítványait láthatjuk.

Elmarad a sakkverseny!

A Tartományi Végrehajtó Tanács rendeltének értelmében, az új influenza miatt Vajdaságban ismét szünetre mentek az általános iskolások és középiskolások.

Az új influenza miatti kényszerszünet 10-étől 16-áig tartott, s a Jó Pajtás szerkesztősége, valamint a sziváci Október 20. Általános Iskola úgy döntött, hogy az iskolákban meghirdetett rendezvénytilalom miatt bizonytalan időre elhalasztják a Jó Pajtás sakkversenyét, amelyet szombaton, november 14-én kellett volna megrendezni. Az új időpontról – a náthalázjárvány elmúltával – idejekorán értesítjük az érdekelteket.

Ricsaj népművészeti találkozó

Immár hatodik alkalommal szervezték meg Óbecsén a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben november hetedikén a Ricsaj népművészeti találkozót.

Délben kezdődött az ünnepség, mert ünnep volt: a népi tánc, a népdal, a népi játékok ünnepe. Az óbecsei csoportokon kívül fölléptek Magyarországról a szekszárdiak, itt voltak a szenttamásiak, a törökbecseiek, a péterréveiek és a temeriniek.

Délben kirakodóvásárral kezdődött a rendezvény. Mindenki megtalálta a számára kedves dolgot. A kézimunkák zöme gyöngyből készült. Láttam nyakékeket, karszatokat, fülbevalókat. Ezeknek volt a legnagyobb keletjük. Szépek voltak a kézzel festett üveg-poharak, csészék, dísztányérok, vázák, a hímezett terítők. Fonott kosarak, fából készült ízléses játékok, meg még könyvek is helyet kaptak a vásáron.

Az idő gyorsan múlt, s délután egy óra-
kor a játszóházban népi játékokat tanulhat-
tak az érdeklődők Lukács Imre vezetésével.

Kettőkor már a kis táncosok mutatkoztak
be „Farsangtól húsvétig” című műsorukkal.

Elsőként a szenttamási Pittypang gyer-
mekegyüttes „Eljöttünk mi kántáli” címmel
délalföldi játékokat, táncokat mutatott be.
Az óbecsei Bekecs együttes a „Rövid a far-
sang”, somogyi játékokkal és táncokkal; a
törökbecsei Kópé és Kolompér gyermek-
együttes „Ma van húsvét napja” és a „Meny-
asszony leszek” szatmári hajlikázással, tánc-
cal s rábaközi gyermeklakodalmassal lépett
föl. Bemutatkozott még a péterréveie Zsenge

gyermekkórus, a szenttamási Szilike ének-
csoport, a törökbecsei Csicsergő énekcso-
port. Kísért a Csikós zenekar.

Három óraker énekközpontjára került sor a
kultúrkör kistermében. A szenttamási Fehér
Emanuella népdaloktatóval az Én elmen-
tem a vásárba fél pénzzel, / Tyúkot vettem
a vásárban fél pénzzel, / Tyúkom mondja
kit-rá- kotty, / Kári-kittyom, édes tyúkom, /
Mégis van egy fél pénzem kezdetű népdalt
tanulták meg. Mire letelt az egy óra, min-
denki tudta a 7-8 versszakos népdalt.

Négy óraker kezdődött a népzenei
műsor, ugyanakkor a színházteremben
föllállított nagy asztalokon már folytak a
kézműves foglalkozások. Aki csuhélepkét,
szitakötőt szeretett volna készíteni, az Ricz
Kasziba Beáta asztalánál találhatott lilára,
sárgára, pirosra... festett csuhét, amiből
aztán a szebbnél szebb lepkék, szitakötők

készültek. A régmúlt időkre emlékeztetett
a szárból készült hegedű, gémeskút, itató,
állatok... Tóth Kása Piroska irányításával
mindenki készíthetett, amit tudott, mert
egy egész kéve szárízék várt a játékos kedvű
gyerekekre. A kosárfonást is elsajátíthatták
az érdeklődők, mégpedig seregély Ágnes-
től, valamint a szövés művészetét Erős Mol-
nár Angélától.

Közben a színpadon muzsikáltak a zene-
karok, énekeltek az énekesek. Hallhattuk az
óbecsei Csikós és Pergető zenekart, a szent-
tamási Mag Konrád és Bacsa Ákos citeramu-
zsjkáját, Kis Noémi és Molnár Zsolt furulya-
játékát és citeramuzsjkáját, a törökbecsei
Csicsergő énekcsoportot, a temerini Sültü
furulyacsoportot, valamint Varga Dávid és
Vaksz Anita énekét.

Öt óraker kezdődött a táncoktatás: Lu-
kács Imre táncoktató moldvai és somogyi
táncokra oktatta a gyerekeket, érdeklődő-
ket.

Este hét óraker a nagyok tánca volt soron.
Föllépett a törökbecsei Csalogató táncgyüt-
tes, a szekszárdi Bartina néptáncgyüttes, és
az óbecsei Szelence táncgyüttes.

Kilenc órától következett a táncoktatás. Mu-
zsjkált Csonka Ferenc és a Csalóka zenekar,
valamint a Csikós zenekar.

Cseszák Balázs, a kultúrkör táncoktatója,
a találkozó főszervezője szívesen elmondta,
milyen céllal is szervezték e rendezvényt, mi
mindent tanulhattak, akik eljöttek.

– A találkozó célja, hogy alkalmat adjon a
gyermekcsoportoknak a szereplésre, ismer-
kedésre, tanulásra. Más gyermekfesztivállal
ellentétben ez a rendezvény nem volt ver-
seny jellegű. Felnőtt csoportokat is szoktunk
hívni, akitől a gyerekek tanulhatnak. Bete-
kintést nyerhetnek őseink hagyományai-
ba, életmódjába, ismerkedhetnek a kultúránk-
kal – hallottuk Cseszák Balásztól.

Nincs ok a pánikra

Influenzajárvány a tanulók szemszögéből

A egész világ erről beszél most, a híradóban napról napra beszámolnak a helyzetről, és sokszor emlegetjük mi is egymás között. Természetes, hogy a világ dolgai, nagy eseményei a tanulók hétköznapijaiba is beszivárognak, így az új influenzáról, a most dúló világjárványról is sok szó esik a folyosókon. Az őszi hónapokra egyébként is jellemző, hogy sokkal többen esnek ágynak, mint egyébként, most pedig szüleink, tanáraink külön intelmekkel látnak el bennünket, hogy hogyan védjük meg egészségünket. Emellett persze sok mókára is lehetőségünk van, a kicsik például fogócskázás közben azt játsszák, hogy a fogó a vírus, míg a felsősök poénosan védőmaszkokban járkálnak a suliban.

Hogy a tanulók hogyan vélekednek a jelenlegi helyzetről, mennyire érzik komoly fenyegetésnek az influenzajárványt, arról a szabadkai Kizúr István iskola hetedikes tanulói, Nagy György Szilvia, Szentpéteri Kinga és Kövesdi James, valamint a nyolcadikos Lević Valentina, Bodnár Lonetta és Szenci Szilárd mesél most nektek.

– Tulajdonképpen nem sokat tudok az influenzáról, a híradóban hallok róla és itt az iskolában tájékoztattak minket, hogy milyen tünetekkel jár és hogyan lehet ellene védekezni. Én nem foglalkozom vele különösképpen, de a gyerekek között téma az influenza, vagyis a hini, ahogy én nevezem – nevet Lonetta. – Kicsit félek attól, hogy én is elkapom, de szerintem nálunk egyelőre még nem olyan vészes a helyzet, mint más országokban, és nem is tartom annyira veszélyesnek, mint amennyire mondják. Persze megijednék, ha a suliban is megjelenne a betegség. Megfogadtam a tanácsot, és többször mosok kezet, igyekszem több gyümölcsöt enni, sőt a szüleim is jobban odafigyelnek az egészségükre.

– Én is csak annyit tudok róla, amennyit a híradóban látok, meg amit másoktól hallok, de külön nem követem. Otthon már beszéltünk róla, most jobban vigyázunk az egészségünkre, több gyümölcsöt eszek, és jobban figyelek a tisztaságra. Szerencsére erős a szervezetem, csak ritkán vagyok beteg, és akkor is gyorsan kilábalok belőle. Szerintem az új influenzát is gyorsan kiheverném. A multivitaminos készítmények szerintem nem sokat segítenek az influenza ellen, de most még nem tartom annyira veszélyesnek, és szerintem az oltásra sincs szükség. A védőmaszk jó poén, de nem hiszem, hogy nagy hasznát vennék. Viszont az igazgatónő tájékoztatója a megelőzésről már hasznos volt, és úgy veszem észre, a tanulóknak, valamennyire hatott is a figyelmeztetés – mondja Szilárd.

Valentina sem fél az influenzától, szerinte külföldön sokkal jobban elterjedt a betegség, mint nálunk.

– Szóba került, hogy talán bezárják az iskolát egy időre, de szerintem erre semmi szükség, mert sokat kell majd pótolni, és nem is biztos, hogy ezzel elkerülnénk a járványt. Jó ötlet volt, hogy az iskolában tájékoztattak az influenzáról, és szerintem hatott is egyesekre. Néha persze poénkodunk a járvánnyal, beszélünk egymásnak, és volt, aki védőmaszkot húzott, de ennyi. Igyekszem jobban odafigyelni magamra és a tisztaságra, tehát kezet mosok, több vitamint viszek be a szervezetembe, sok almát eszem, és rendszeresen járok úszni, ami szerintem sokat segít, mert nagyon ritkán vagyok beteg – állítja Valentina.

Kinga az itthoni helyzetről keveset tud, de a híradón keresztül valamennyire nyomon követi a magyarországi eseményeket, ám szerinte túl nagy felhajtást csináltak az influenza körül, ami az előző években is ugyanúgy megbetegítette az embereket.

– Én csak azért tartok az influenzától, mert egyébként is gyengébb az immunrendszerem, és könnyebben megbetegszem. Egy ideje sok gyümölcsöt eszek, narancsot, grépfrútot, almát, immunrendszer-erősítő készítményeket iszom, meg néptáncra járok, úgyhogy a mozgás is megvan. Szerintem ez elég. Ha sokan megbetegednének, akkor lehet, hogy felvenném az oltást is. Otthon is jobban odafigyelünk magunkra, már csak azért is, mert van egy egyéves kishúgom, és ő sokkal érzékenyebb, mint mi.

– Talán egy kicsit én is félek az influenzától, de amíg itt nálunk nem lesz sok beteg, én is

nyugodtabb vagyok. Persze most nem szívesen mennék olyan országba, ahol sok a beteg. Úgy tűnik, mintha az idén komolyabban vennék az emberek a betegséget, de nincs pánik, és szerintem sincs rá ok, mondjuk a védőmaszkokat már túlzásnak tartom. A tévében szoktam hallani a járványról, különben nem követem, mi történik – mondja Szilvia. – Otthon is néha szóba kerül az influenza, a szüleim is jobban odafigyelnek magukra, lehet hogy az oltást is felvesszük majd, ha rosszabbodik a helyzet. Szerencsére csak könnyebb megfázásaim vannak, azt meg gyorsan kikúrálom teával, C-vitaminnal. A suliban téma a járvány, de mi az osztályban keveset beszélünk róla. Nem lenne rossz, ha bezárnák az iskolát egy időre, de annak már nem örülnék, hogy akkor mindent pótolni kellene.

James nem nagyon kíséri figyelemmel a influenzajárványt, általában a tévéből értesül a legújabb hírekről, de azt is csak időnként. Szerinte az influenza közel sem annyira veszélyes, mint ahogy mondják.

– Bár elég gyakran beteg vagyok, mert bronchitistem van, mégsem félek, hogy elkapom az influenzát. Igaz, jobban odafigyelek most magamra. Fontos egészségesen táplálkozni, sok gyümölcsöt enni, én is többször mosok kezet, és az öltözködésre is nagyobb figyelmet fordítok. Szerintem a lányok, nők komolyabban veszik ezeket a dolgokat, talán mert jobban félnek. Én örülnék, ha néhány napra bezárnák az iskolát, ilyen formában téma is közöttünk az influenza, egyébként viszont nem olyan nagy szenzáció, hogy járvány van.

Sztojánovity Livia

Pajzs és búvóhely: a fatörzs (1.)

A hideg, téli napokon kis erőfeszítéssel a halottnak tetsző erdőben is az élet számtalan nyomára bukkanhatunk. Elég lehajolni egy kidőlt, nagyobb farönkhöz, és lehántani a meglazult, vastag kérget. Ha szerencsénk van, valóságos állatsereglet tárul a szemünk elé, hiszen az áttelelő rovarok egy része e helyütt bújik meg a zord időjárás elől.

A rovarok téli nyugalmi állapota, a hibernáció a hideg időszak átvészelésének sajátos módja. Ilyenkor a víztartalmuk csökken, míg a testfolyadékukban oldott bizonyos anyagok (például különböző cukrok, illetve a glicerín) töménysége nő. E két folyamat eredményeképpen a rovarok a keményebb fagyokat is túlélhetik, hiszen a testükben tárolt víz csak igen alacsony hőmérsékleten fagy meg. Számos rovar esetében észlelhető a túlhűlés jelensége. Ebben az esetben az állat testében nem keletkeznek jégkristályok, jóllehet a külső hőmérséklet (és a testfolyadék összetétele) alapján indokolt lenne. A kristályosodás megindulásához ugyanis – a kellően alacsony hőmérsékleten túl – apró szemcsék, úgynevezett kristálygócok is kellenek. A jégkristályok képződését a rezgés és a rázkódás is elősegíti, ezért a mozdulatlan rovar esetében csekély a fagyás kockázata. A sejtben kívüli folyadék fagyása rendszerint nem vezet az állat pusztulásához, mert ehhez a sejtplazmának is jéggé kell dermednie. Habár a rovarok testfolyadéka – az autók hűtővizébe kevert fagyállóhoz hasonlóan – többé-kevésbé védelmet nyújt a tél hidege ellen, a hűvös időszak beálltával drasztikus mértékben csökken a tavaszi–nyári rovar-

környezeténél magasabb a hőmérséklet és a páratartalom).

A fakéreg alatt sokféle rovar, főként bogár él. Ezek a fajok egész életüket vagy életük egy szakaszát a fában töltik, és táplálkozásukban, de többnyire testfelépítésükben is messzemenően alkalmazkodtak a kéreg alatti életmódhoz. Ilyen faj a lemez-sutabogár, amely leginkább a frissen kiszáradt nyárfák kérge alatt élve vadászik rovarlárvákra. A 7–9 milliméter testhosszúságú bogár „testmagassága” az egy millimétert sem éri el. A hosszúkas sutabogár a szűbogarak ellensége, ugyanis a járataikba hatolva egyszerűen felfalja őket. Szintén ragadozó életmódú a fák ágain vadászó, 5–6 milliméteres, négyfoltos kéregfutó. A kissé lapított testalkatú bogár a fakéreg alatt tölti a telet.

Az apró termetű, pálcika alakú két-pettyes szúvadász a lombos fák kérge alatt él, és korhadékkal, gombákkal táplálkozik, amelyekhez leginkább a szűbogarak járataiban fér hozzá. Az apró méretű hosszúcsápú lapbogár,

Skarlátbogár

hanem a meleg nyári nappalokon is felkerekítik azt. Látogassunk el egy idősebb, vízparti fehér fűzesbe! A vizes-nedves környezetben élő mezei futrinka kifejlett egyedei előszeretettel költöznek a tél beállta előtt a kéreg alá. A 2–2,5 centiméter hosszú, bronzfényű bogarak békésen egymás közelébe húzó-

Nagy bíborbogár

Mezei futrinka

Lapos kékfutrinka

bőség. Többek között ez a magyarázata annak, hogy tavasszal a rovarok nem özönlik el erdeinket. A telet is átvészelő rovarok többsége különféle üregekben, az avarban, a talajtakaró alatt, esetleg a barlangok belsejében talál menedéket. Az élő és az elhalt fák kérge alatti kisebb-nagyobb üregek szintén kitűnő búvóhelynek számítanak. E helyütt ugyanis kedvező a mikroklimatikus körülmények (például a

valamint a jóval nagyobb skarlátbogár teste, a fakéreg alatti életmódhoz alkalmazkodva, szembeszökően lapos. Mindkét faj egész életében a kéreg alatt tartózkodik.

A nagy bíborbogár élénkpiros színével az egyik legfeltűnőbb küllemű bogarunk. Amíg a kifejlett példányokat leggyakrabban a leveleken pillanthatjuk meg, a háthasi irányban lapított lárvá különböző lombos fák kérge alatt él, és ijesztő külleme ellenére korhadékkal táplálkozik, azaz nem ragadozó.

A fakéreg alatt elrejtőző rovarok többsége csak alkalmanként keres menedéket, hiszen életmódjuk és táplálkozásuk nem köti őket a kéreg alatti üreghez. Az éjszakai vadászok, persze, nemcsak a tél viszontagságai elől húzódnak a biztonságos búvóhelyre,

va, dermedt állapotban vészeli át a számkukra kedvezőtlen időszakot. Ha ilyenkor megzavarjuk a nyugalmukat, csak igen lassan képesek menekülni. Fagypontra alatti hőmérsékleten pedig úgyszólván mozdulatlanok, jóllehet nagyon is élnek, hiszen ásványi sókat és szerves anyagokat tartalmazó testfolyadékuk többnyire megvédi őket a fagyhaláltól. A ragadozó életmódú mezei futrinka egyébként májusban–júniusban szaporodik, és az új nemzedék július végén–augusztus elején jelenik meg. A tavaszi–nyári időszakban aktív bogarak jellemzően éjszakai vadászok, amelyek élénk mozgással kutatják fel a talaj felszínén élő zsákmányukat, míg a nappalt kidőlt fák és farönkök alatt töltik.

A patak menti égerligetek ritka faja, a vízfutrinka a víz alá merülve keresi vízcicsgákból rákókból és rovarlárvákból álló eleségét. Ugyanezt teszi a bogár lárva is. A kifejlett vízfutrinka a vízpart közelében levő égertüskökben tölti a telet, ahonnan csak a melegebb tavaszi napok csalogatják elő.

Szintén kifejletlen telet át a megkapóan szép küllemű lapos kékfutrinka, amelyre leginkább hegy- és dombvidéki bükkösökben és tölgyesekben bukkanhatunk. A viszonylag lapos testű bogár gyakran talál menedéket a fatörzsek magasabb részein, ami elég szokatlan jelenség a nagy testű futrinkák körében.

A borz társbérője

A világirodalom egyik rejtélye, hogyan lett a róka a mesék és a közmondások sztárja. Ha sorra vesszük a tulajdonságait, először is meg kell állapítanunk, hogy alig nagyobb egy megtermett macskánál. Nem épít házat, fészket, sőt lyukat sem ás, általában egy jobb sorsra érdemes borzot választ ki magának, és társbérletre kényszeríti, egészen addig, míg társbérője föl nem adja az együttlakást, és el nem költözik. Ugyanakkor kényelemszerető, imádja a meleget, ha kószálásai során elfárad, leheveredik egy-egy napos helyre, és horkolni kezd, néha olyan mélyen alszik, hogy a vadász és kutyája is meglepheti. Sokkal éberebben indul azonban este vadászni, sompolyog, körbe-körbe jár, figyel, egyszóval nagyon óvatos, állandóan fedezi magát.

Szó sincs arról, hogy a róka különösebben ravasz lenne. Éppen ellenkezőleg, igazi rabló, aki módfelett élvezi a baromfiudvar nyújtotta örömeit, ha biztonságban teheti. Ha viszont a legkisebb veszélyt érzi, továbbáll. Őkelme egyébként igazi ingyenc, a hús mellett nem veti meg az édes gyümölcsöt sem. Igazából nem lehet tudni, kire ütött, hiszen legközelebbi rokonai a sokkal kevésbé eszes sakálók, majd utánuk a farkasok és bizony a kutyák következnek.

Az anyaróka önfeláldozó típus, maga csak egérrel táplálkozik, míg a kölykeinek hordja a nagyvadat. Az apa nemigen törődik az utódokkal, de azonnal felébred benne a gondoskodó hajlam, ha panaszos vonítást hall, az árván maradt kölyköket hímek nevelik fel.

Ormányos, de nem elefánt

Francesco Rovero a szürke pófajú elefántcickány lefényképezésével és leírásával beírta nevét a nagy állatfelfedezők közé. Az új fajok leírói pedig sajátos jutalomban részesülnek már évszázadok óta, együtt ebédelhetnek a brit uralkodóval.

A szürke pófajú elefántcickány testméretei megdöbbentően nagyok, legalábbis egér méretű rokonaihoz képest. Az olasz tudós a tanzániai Udzungwa-hegységben kapta lencsevégre 2005-ben. Már akkor sejtette, ez a kisebb macska méretű cickányféle merőben más, mint eddig ismert rokonai. Az újonnan felfedezett emlős hossza akár a harminc centimétert, súlya a hetven dekát is elérheti. Az óriás elefántcickány hosszú ormánya segítségével természeteket és egyéb rovarokat szippant fel. Tömzsi teste vörösesbarna, fara koromfekete, lábai vékonykák.

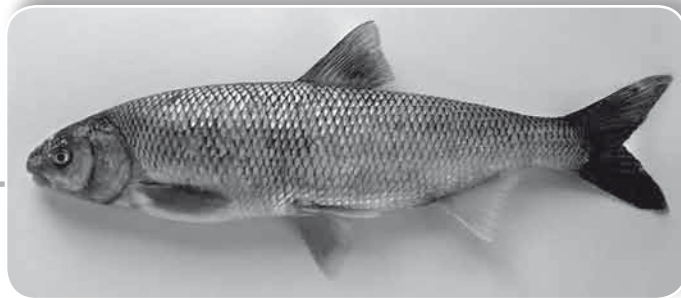
Nevük ellenére az elefántcickányoknak semmi közük sincs az európai és amerikai rokonaikhoz, bár valóban emlékeztetnek rájuk. Igazából a szirtiborz, a földimalac, sőt az elefánt – igaz, az utóbbi igencsak

távolról – a rokona; tény, hogy nagyjából százmillió évvel ezelőtt az említett fajoknak közös ősük volt. Mivel a furcsa kinézetű állat létezéséről eddig mit sem tudott a világ, a viselkedését is szorgosan kutatják,

bár egyelőre úgy tűnik, a macska méretű óriás rokon nem sokban tér el a többi cickányok szokásaitól. Az újonnan felfedezett állat a költői szépségű Rhynchocyon udzungwensis rendszertani nevet kapta.

HOROG

Gyöngyös koncér

Rutilus frisii meidingeri (Heckel, 1852)

Ismertetőjegyek. A gyöngyös koncér teste megnyúlt, oldalról kevésbé lapított. Orra tompa, félig alsó állású szája aránylag kicsi. Pikkelyeinek száma az oldalvonalon 62–67. Fölötte 10–11, alatta 5 pikkelysor húzódik. A hátúszójának és hasúszójának töve egy képzeltbeli függőlegesre esik. Hátúszójának és anális úszójának szégye homorú. A hátúszójában 8–9, anális úszójában 9–11 elágazó úszósugár található. A farokúszó hosszú, mélyen bemetszett. Testszíne a hátán szürkésbarna, oldalain világosodó ezüstfehér, a has fehéres. Uszonyai szürkés színűek, áttetszőek. Ívási időszakban apró gyöngyökre emlékeztető nászkiütések jelennek meg a tejesek hátoldalán, és páros úszói halvány vörösré színeződnek. Maximális testhossza elérheti a 70 centimétert, tömege az 5 kg-ot.

Hasonló fajok. Leginkább a nyúldomolykó hasonlít hozzá, de annak oldalvonalán a pikkelyek száma kisebb, 46 és 53 között változik. Testalkatát tekintve a domolykó is hasonló, de pikkelyeinek száma az oldalvonalon csak 44–46, és a szája csúcsba nyíló. A leánykoncér oldalvonalán mentén is kevesebb, 44–49 pikkely számolható. A paduc és a szilvaorrú keszeg pikkelyszáma ugyan hasonló, de előbbinek teljesen alsó állású a szája, utóbbinak pedig az anális úszója lényegesen hosszabb. Hasonló az állasküsz pikkelyszáma is, de szája felső állású.

Környezet. Elsősorban a magasabban fekvő tavak mélyebb részeinek lakója, de a márnázónától fölfelé a folyókban is megtalál-

ható. Ívása a folyók felső szakaszain zajlik, ahová április–május hónapokban vonul. A tavak állománya ilyenkor a beömlő vízfolyások torkolatánál nagy csapatokba gyülekezik.

Táplálék. Többnyire kisebb csapatokban keresi táplálékát, amelyet főként vízfenéken előforduló gerinctelen szervezetek alkotnak: puhatestűek, férgek, rovarlárvák, rovarok. Előfordul, hogy kisebb halakat és vízinövényeket is fogyaszt.

Szaporodás. Általában 10–12 fokok vízhőmérsékletnél ívik a folyóvizek felső szakaszának kavicsos aljzatán. A nőtények által érlelt ikra mennyisége testtömeg-kilogrammonként 32–35 ezer, az ikraszemek átmérője 1,9–2,1 mm között változik.

Elterjedés. A Felső-Duna medencéjének néhány szubalpin távában él (Chiem-tó, St. Wolfgang-tó, Traun-tó, Mondsee, Attersee), de kisebb állománya a Duna felső szakaszán is előfordul, ahonnan alkalmilag sodródik le hozzánk. A Duna szlovákiai részéről 1975-ben, a magyar oldalról 1997-ben mutatták ki. (Vajdasági előfordulásának kicsi a valószínűsége.)

Jelentőség. Gazdasági jelentősége még ott sem számottevő, ahol nagyobb állományai élnek. A gyöngyös koncér a Felső-Duna medencéjének bennszülött faja, amely lényegében ma is azon az igen kicsi területen él, ahol kialakult. Európában a „ritka és nagyon veszélyeztetett” kategóriába sorolták.

Harka Ákos–Sallai Zoltán:
Magyarország halfaunája című könyv nyomán

Horgásztam

Egy csodálatos reggelre ébredtem, szélcsend volt és gyönyörűen sütött a nap. Apuval az előző napon megbeszéltük, hogy ha szép idő lesz, elmegyünk horgászni. Elmentem felébreszteni aput, mert ő még aludt. Fél hat körül járt az idő. Megvártam, hogy felöltözzön. Egyre sürgettem, hogy mielőbb induljunk. Végül elfogott a türelmem, és megkérdeztem:

– Apu, miért öltözködsz olyan sokáig, talán tetszeni akarsz a halaknak?

– Nem, csak ezt a ruhát alig bírom magamra húzni, mintha szűk lenne.

– Azért próbáld meg, nem szeretném, hogy a végén ne is menjünk el – mondtam.

Tíz perc múlva kész volt az öltözéssel. Beültünk az autóba és öt perc múlva kint voltunk a vízparton.

Bevettem a felcsalizott horgot, majd vártam, vártam... Sokáig nem volt kapásom. Megint csak vártam. A horgászászhoz ugyanis türelem is kell. Egyszer csak megszólalt apu.

– Kapásod van! Gyorsan vágj be!

Nem kellett hogy mondja, magam is láttam. A hevesen görbülő horgászbót ekkor már a kezemben volt. A halat csak hosszú és izgalmas küzdelem után sikerült partra tessékelni. Ponty volt, legalább ötkilós. Alig tudtam felemelni, ezért apu segített vinni. Annyira belemélyedtünk a horgászásba, hogy el is felejtettük, anyunak megígértük, nem leszünk sokáig.

Beültünk az autóba és hazaindultunk Otthon apu megtisztította a halat, anyu megsütötte vacsira. Nagy pontyom egy nap alatt elfogyott.

Molnár Andrea, 6/2 osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

90!

Nyilván észrevettétek, hogy halismertetőnkben gyakran olvashattok olyan halakról (most éppen a gyöngyös koncéréről), amelyek létezéséről mindeddig nem is hallottatok. Ez annak következménye, hogy egy vidék (adott esetben a mi vidékünk) halállományának fajbeli összetétele nem állandó. Bizonyos fajok eltűnnek, vagy megritkulnak. Helyükbe telepítések vagy természetes terjeszkedés révén más fajok érkeznek. Aztán akadnak olyan halak is, amelyek vidékünkön mindig is ritka vendégnek számítottak. Ha tovább fokozzuk, akkor azon fajokat kell említelnünk, amelyek folyóink itteni szakaszából egyelőre nem kerültek elő, de számítani kell előfordulásokkal. Ezért szólni kell róluk is.

Azt sem árt tudni, hogy halgazdasági tartás végett távoli vidékekről idetelepített halak kimenekülnek a halastavakból, és a nyílt vizekben idővel önfenntartó állományokat alakítanak ki. Csak összehasonlításként mondjuk, hogy a harminc évvel ezelőtti részletes halismertetőket hetven–egynéhány halfajt emlegetnek vizeinkben. A Harka–Sallai-féle kiadvány, melynek anyagával rovatunkban most ismerkedtek, immár kilencven(!) halfajjal foglalkozik. Vannak olyan fajok is, amelyek a Duna-torkolat felől, a Fekete-tengerből vándorolnak fel. Ezeket a halakat előbb vidékünkön észleljük, és csak ezután Magyarország területén. A címbe foglalt szám tehát igencsak tágulékony. Példának okáért: a Halvédelmi és Haltani Társaság három év alatt tucatnyi olyan halfajt talált a Vajdaság területén, amelyek ittlétéről korábban csak feltételezések szóltak, vagy teljesen ismeretlenek voltak erre felé.

Jó fogást!

Buzás Mihály

November 20.

Ma Jolán, Zoltán, Bódog, Zsolt, Félix, Amália, Jónás, Florencia, Ödön, Bulcsú, Edmond, Emília, Emiliána, Piusz, Szilveszter napja van.

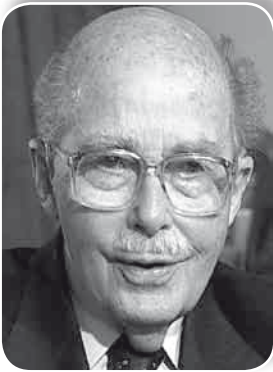
Emília

Latin eredetű név, az Emil férfinév eredetijének női párja. Jelentése: versengő, vetélkedő.

Piusz

Latin eredetű név. Jelentése: szelíd, jámbor, kegyes, béketűrő.

1912. november 20. (97 éve történt)

Reichenauban, Ausztriában megszületett Habsburg Ottó (eredeti nevén: Otto von Habsburg-Lothringen) politikus I. (IV.) Károly császár és Zita hercegnő gyermekeként. 1919-ben szülei Svájcba, majd Spanyolországba költözött, 1922 óta a Habsburg család feje. 1925-től Belgiumban élt, 1936 óta a Páneurópai Unió tagja, melynek 1940 és 1944 között az Amerikai Egyesült Államokban washingtoni képviselője volt, majd 1944-től Nyugat-Európában élt. 1957-től a Páneurópai Unió alelnöke volt, 1973 óta elnöke, valamint 1979-től az Európai Parlament bajorországi képviselője. Tagja a Francia Akadémiának, 7 nyelven 27 történelmi és politikai témájú könyvet írt.

1889. november 20. (120 éve történt)

Megszületett Edwin Hubble amerikai csillagász. Felfedezte a világegyetem tágulását és a galaxisok létezését, valamint róla nevezték el a Hubble-űrteleszkópot. Ennek legnagyobb előnye a földi teleszkópokkal szemben, hogy nála nem jelentkezik a Föld légkörének zavaró hatása, így a csillagászati objektumokról a földi felvételeknél akár tízszer nagyobb felbontású képet is tud készíteni. Az űrteleszkóp ötlete már az 1940-es években felvetődött, de konkrét tervei csak a 70-es, 80-as években láttak napvilágot, és csak a 90-es években sikerült megvalósítani programját. Edwin Hubble 1953-ban halt meg.

November 21.

Ma Olivér, Mária, Ilián, Rúfusz, Kolumbán napja van.

Ilián

Görög, orosz eredetű név, a Héliosz orosz név származéka. Jelentése: nap.

Rúfusz

Latin eredetű név. Jelentése: vörös, vöröses, vörös hajú.

1964 (45 éve történt)

Budapesten felavatták az Erzsébet hidat.

1916 (93 éve történt)

Schönbrunnban 86 éves korában meghalt Ferenc József osztrák császár, magyar és cseh király. Utódjaként másodfokú unokaöccse, I. Károly (IV. Károly néven magyar király) lépett a trónra.

November 22.

Ma Cecília, Filemon napja van.

Cecília

Latin eredetű név. A Caecilius római nemzetségnévből származó férfinév női párja. Lásd még a Cecilián férfinévnél. Jelentése: a Ceciliusok nemzetségéből való. A név alapja egy vak jelentésű latin szó.

Filemon

Görög eredetű név. Jelentése: barátságos, nyájas, szíves érzelmű. Más magyarázat szerint a név a csók jelentésű philéma szó származéka.

1877 (132 éve történt)

Megszületett Ady Endre költő, újságíró. A Nyugat első nemzedékének vezéregyénisége, nemzeti líránk egyik legnagyobb alakja. Szerelméhez, Diósné Brüll Adélhoz írta Léda-verseit. Későbbi feleségét, Boncza Bertát költeményeiben Csinszkának nevezi.

1916 (93 éve történt)

A kaliforniai Gen Ellen-i farmon 40 éves korában elhunyt Jack London (eredeti nevén: John Griffith) amerikai író. Legismertebb regényei: A vadon szava, A tengeri farkas, Az éneklő kutya, Farkasvér.

1819 (190 éve történt)

Megszületett George Eliot (eredeti nevén: Mary Ann Evans) angol regényíró, a modern realista angol regény egyik előfutára, aki férfinéven publikált, korának legelső női írója volt. Regényeinek fő témája a társadalmi beilleszkedés, például az 1861-ben írt Silas Marner címűnek.

November 23.

Ma Kelemen, Klementina, Dániel, Kolumbán napja van.

Klementina

Latin eredetű név, a Kelemen férfinév nőiesítő továbbképzése. Jelentése: jámbor, szelíd.

Kolumbán

A latin Columbanus névből való. Jelentése: galambos, galambkedvelő.

Erzsébet híd

1935. november 23. (74 éve történt)

Pélyen megszületett Töröcsik Mari színésznő. Már főiskolás korában filmezni kezdett (Fábri Zoltán Kórhinta c. filmjében). 1958-ban a Színház- és Filmművészeti Akadémia elvégzése után a Nemzeti Színházhoz szerződött. 1979-től a győri Kisfaludy Színház művészeti vezetője, 1980-tól a Magyar Filmgyártó Vállalat társulatának tagja. 1993-tól a Művész Színház igazgatója. Az 1945 utáni magyar színházművészet egyik legjelentősebb alakja.

1991 (18 éve történt)

Kaliforniai otthonában szívrohamban meghalt Klaus Kinski színész (Dr. Zsivágo, Aguirre, Isten haragja).

November 24.

Ma Emma, Virág, Flóra, Szvetlána napja van.

Emma

Germán eredetű név. Alakváltozataival, az Irma és a német Erma névvel együtt Ermin, Irmín germán isten nevéből. Más feltevés szerint a germán hermion néptörzs nevéből való. Az Erm-, Irm- nével szemben számos német név előtagjaként is előfordul, és az Emma ezek rövidülése is. Flóra

Latin eredetű mitológiai név, a virágok és a tavasz római istennőjének a neve. Jelentése: virág.

1859 (150 éve történt)

Charles Darwin angol természettudós megjelentette a Fajok eredete című munkáját. Ez a könyv ismertette elképzeléseit az evolúcióról és a természetes szelekcióról.

1985. november 24. (24 éve történt)

Argentínában meghalt Bíró László József, a golyóstoll feltalálója. Bíró László József nyughatatlan ifjúkorában szinte az összes létező szakmában kipróbálta magát. A későbbi feltaláló az orvosi egyetemen kezdett, majd foglalkozott a grafológiától kezdve a festészetten át az autóversenyezésig nagyjából mindennel. 1932-től több folyóiratnak és lapnak volt munkatársa, így került a nyomdák közelébe. Ott aztán addig-addig nézegette a nyomdagépeket, míg kitalálta, hogyan lehet összeállítani a folyamatosan író tolal egy tintával töltött hengerből és egy golyóból. 1938-ban két szabadalmat is bejegyeztetett Magyarországon a folyamatosan fejlesztett toll-találmányaira, a gyártáshoz kilyfoltott kísérleteket azonban már fölföldön végezte. Párizson keresztül Argentínába vezetett az útja, és használható, ma is ismert golyóstollára is itt kapott szabadalmat 1943-ban.

A sok más találmánnyal is rendelkező Bíró Buenos Airesben hunyt el 1985-ben. Elismertségét bizonyítja többek között, hogy választott hazájában az ő születésnapja, szeptember 29. az argentin feltalálók napja.

November 25.

Ma Katalin, Alán, Karina, Emma, Kitti, Mózes, Ányos napja van.

Alán

Kelta eredetű angol névből származik.

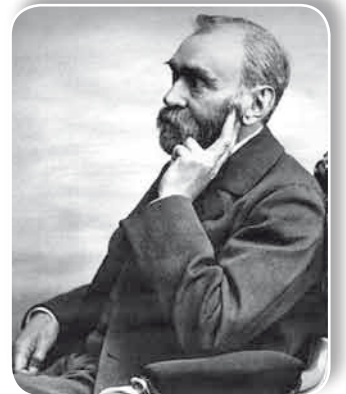
Karina

Olasz, görög, német, svéd, dán eredetű. Jelentése: csinos, becses.

1802 (207 éve történt)

A magyar nemzetnek ajándékozta könyvtárát, numizmatikai és magyar történelmi gyűjteményét Széchenyi Ferenc gróf, aki ezzel megalapította a Magyar Nemzeti Múzeumot, és létrehozta az Országos Széchenyi Könyvtár alapjait.

1867 (142 éve történt)

Alfred Nobel szabadalmaztatta a dinamitot.

November 26.

Ma Virág, Konrád, Péter, Atanáz, Lénárd, Viktorina, Berengár, Szilveszter, Leonárd, Leonarda, Ciklámén, Milán, Milos napja van.

Atanáz

Görög eredetű név. Jelentése: halhatatlan.

Ciklámén

Magyar eredetű név, újabb keletű névadás a hasonló virágnévből. Jelentése a virág maga. Más magyarázat szerint, a növénynevezés neve latinul Cyclamen, mely a görög küklosz szóból származik. Így jelentése: kör, ez a virág gumójának alakjára utal.

1883. november 26. (126 éve történt)

Megszületett Babits Mihály költő.

1942 (67 éve történt)

New Yorkban, a Hollywood Theater filmszínházban bemutatták a Casablanca című filmet, melyet a magyar származású Michael Curtiz (eredeti nevén: Kertész Mihály) rendezett, a főszereplők Humphrey Bogart és Ingrid Bergman.

1942 (67 éve történt)

Josip Broz Tito vezetésével megalakult Jugoszlávia Népi Felszabadításának Antifasiszta Népgyűlése (Antifasisztičko veće narodnog oslobođenja Jugoslavije – AVNOJ). A német megszállóknak egyre nagyobb veszteségeket okozott a fegyveres ellenállás.

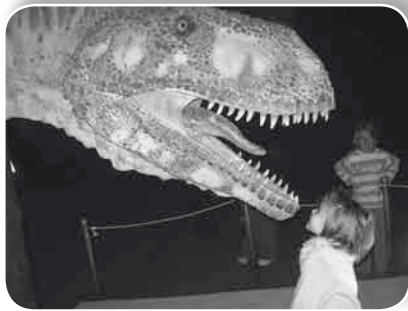
Kalandozás Könyvországban és a dinoszauruszok világában

Az idén II. alkalommal szervezte meg a Városi Könyvtár a Kalandozás Könyvországban című olvasásnépszerűsítő vetélkedőt.

Százhárom ajándékot sorsoltunk ki: 15 ingyenes könyvtári tagságot, 45 könyvet, 1 kerékpárt és 42 belgrádi kirándulást.

A kirándulásra október 29-én került sor, amelyen a gyerekek megtekinthették az Argentína dinoszauruszai című kiállítást. Ez a kiállítás bemutatja az egykor Dél-Amerikában élt dinoszauruszok csontjait, tojásait. Érdekes volt látni a csontvázakat, amik úgy néztek ki, mint a filmekben.

Volt kirakójáték, és képzeljétek, mit ábrázolt, amikor a gyerekek kirakták? Igen, dino-

szauruszt. A bátrak kiprobálhatták, milyen volt dinoszaurusznak lenni a születés előtt, ugyanis beleülhettek egy dinoszaurusz-tojásba. Azt is kiprobálhatták, milyen volt az óriáshüllők látása, ugyanis ők nem úgy néztek, mint mi, egyenesen előre, hanem kétoldalt láttak. A kisebbek festhettek, rajzolhattak, a nagyobbak pedig az evolúcióval is megismerkedhettek.

A belépő mellé ajándékként járt egy-egy belépő a Természettudományi Múzeumba. Itt is érdekes dolgokat láttunk. Az aktuális kiállítás a halakról szólt, és sok olyan halat sikerült megnéznünk, amelyeket eddig csak

filmekből vagy rajzfilmekből ismertünk. Volt például pirana, cápa, rapulőhal, vízciszkó...

Elmesélték, hogyan készítik a halpreparátumokat: a halak bőrét egy erre méretezett vázra húzzák rá, tehát amit mi látunk az csak a bőre, még a szeme is gomb vagy üveg.

Ezután a várban töltöttünk el egy kis időt, játszottunk, nézelődtünk, és élményekkel gazdagodva indultunk haza Szabadkára.

Érdekes volt olvasni és játszani, mert a Kalandozás Könyvországban című vetélkedőt a kalandozás a Tudományok Világában című kirándulás követte.

Kócé Ágota gyermekkönyvtáros

Régi mesterségek

Kovászolt cipő

A kenyérsütés a legrégebbi mesterségek közé tartozik, már az ókori egyiptomiak is készítettek forró kőven különböző gabonamagvakból kenyeret.

Minden évben szeptemberben választják ki Vajdaság legszebb cipőit. A tavalyi győztes cipő készítőjével beszélgettem.

Tóth Tibort kérdezem, mióta foglalkozik ezzel a szép szakmával?

– A pékség 50 éve működik, a néhai Süli Imre pékmester dolgozott itt. Ő volt 40 éven keresztül Tiszaszentmiklós egyetlen pékje. Én 10 éve vezetem ezt a pékséget.

– Milyen termékeket készítenek?

– Főleg cipőket, azok közül is a 2-3 kilogrammos a legkelendőbb, nagy házi kenyeret és péksüteményeket is pl.: kiflit, perecet.

– Milyen alapanyagokra van szükség a jó cipő elkészítéséhez?

– A legfontosabb a jó liszt és az élesztő. A mi pékségünk még a régi kovászos módszerrel készíti a kenyeret, ami azt jelenti, hogy délben készítjük el a kovászt és 10-12 óra múlva, mikor ún. érett kovászt kapunk, ebből adagolunk a liszthez, és hozzáadunk egy kevés élesztőt.

– Miből készül a kovász, és miért jó használni?

– A kovász 50 kg lisztből, 50 l vízből és 50 dkg élesztőből készül. Ezt összekeverjük, és híg kovászt kapunk, ebből veszünk 5-6 kilogrammnyit a kenyerek dagasztásához. A kovász kellemes savanykás ízt ad a cipónak, és több napig is fogyaszthatók az így készített kenyerek.

– A polcon sorakozó cipők hogyan készültek?

– Liszt, kovász, víz és kevés élesztő hozzáadásával dagasztjuk be a tésztát. Majd egy órát pihentetjük, később átdagasztjuk, és a tésztát újra pihenni hagyjuk. Ezután a kimért tésztákat kerekre formázom, és szalvétával kibélelt szakajtóba teszem. Negyvenöt perc múlva a sütőlapátra borítom a tésztákat, éles késsel megvágom, és már sülni is a cipő.

– A cipők mennyi ideig sülnek?

– A 2-3 kilogrammos cipők 1 órát sülnek, de ez attól is függ, mennyire fűtök be a rakott kemencébe.

– Milyen az a rakott kemence?

– Ez a fajta kemence most már egyedüli az egész országban. Régi építésű, téglából és sárga földből készült. Kukoricaszárral fűtjük fel. Amikor a szár elégett, a paraszat oldalra húzzuk, és ott sülnek a kenyerek.

– A pékségben éjszaka végzik a munka nagy részét, besegít-e a családja?

– Igen, az iskolás fiam már tavaly is a szünidőben segített nekem, a feleségem pedig a boltban árulja a kenyereinket, és felveszi a rendeléseket. A lányom a tepsik mosogatásában segít.

– Milyen versenyeken szokott részt venni?

– Újvidéken a Kenyérfesztiválon, ahol híres szakemberek biztatnak, hogy szállítam az adalékmentes cipőimat minden felé, mivel a pirult héjú cipő Vajdaság szimbóluma. A fogyasztók is keresik az egészséges termékeket.

– Sok sikert és jó eredményeket kívánok a versenyeken! Köszönöm szépen a riportot.

**Szvoreny Tamara, 7. c osztály
Novak Radonić Általános Iskola, Mohol**

NEVEM: **Mészáros Andrea.**

BECENEVEM: Andi.

CÍMEM: 24430 Ada, Ivo Lola Ribar u. 2.

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly
Általános Iskola, 5. b osztály.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Zene, biológia,
magyar.

AMI NEHEZEN MEGY: Matek.

KEDVENC TANÁRAIM: Antal Melinda,
Máriás Valéria, Raffai Magdolna,
Solymosi Éva, Girizd Tóth Andrea.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.

KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN:
Vicckupac.

KEDVENC FILMJEIM: Bosszú
álarca; Csajok, szilikon, ez lesz a
paradicsom; Rocksuli.

MELYIK FILMEKBEN JÁTSZANÁM
A FŐSZEREPET? Bosszú álarca,
Szerelmes álmodozók.

MIÉRT? Izgalmas, és szépek a fiúk.

KEDVENC ÉVSZAKOM: Tél.

KEDVENC KÖNYVEM: Andersen:

Piroska és a farkas.

KEDVENC FŐSZEREPLŐIM: Piroska, a
nagyamája és a vadász.

KEDVENC ÉTELEM, ITALOM:

Karađorđe-szelet, barackszörp.

KEDVENC ÁLLATOM: Zsiráf.

NEVE: Zsuzsa.

KEDVENC SZÍNEM: Rózsaszín.

KEDVENC EGYÜTTESEM: Republic.

KEDVENC DALOM: Repül a bálna.

JÓ TULAJDONSÁGAIM: Szorgalmas,
ügyes.

ROSSZ TULAJDONSÁGAIM:

Nagyszájú, káromkodós és néha
kapkodó.

SZERELMEM, SZIMPÁTIÁM: Titok.

SZEMEM SZÍNE: Barna.

HAJAM SZÍNE: Sötétbarna.

LEGJOBB BARÁTNŐIM: Csilla, Juli,
Petra, Réka, Bella, Csenge.

KEDVENC ÖLTÖZÉKEM:

Tréningruha.

KEDVENC ÉDESSÉGEIM: Gyümölcsös
torta, fagyi.

KEDVENC SPORTOM: Röplabda.

NEVEM: **Ginder Tamás.**

BECENEVEM: Kisginder.

CÍMEM: 24430 Ada, Partizán tér 9.

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly

Általános Iskola, 5. b osztály.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Torna, magyar,
földrajz.

AMI NEHEZEN MEGY: Matematika, biológia.

KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Matic
Ilona.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.

KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN:

Vicckupac.

KEDVENC SZÍNÉSZEM: Eddie Murphy.

KEDVENC FILMJEIM: Charlie, Amerikai pite.

MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM

A FŐSZEREPET: Fűrész.

MIÉRT? Azért, mert érdekes.

KEDVENC ÉVSZAKAIM: Nyár, tél.

KEDVENC KÖNYVEM: Tom és Jerry.

KEDVENC FŐSZEREPLŐM: Jerry.

KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Palacsinta,

pizza, Coca-Cola, Fanta.

KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, ló.

NEVÜK: Árlett, Pejko, Liszka.

KEDVENC SZÍNEIM: Zöld, kék, piros.

KEDVENC EGYÜTTESEM: Tankcsapda.

KEDVENC DALAIM: Mind.

JÓ TULAJDONSÁGOM: Gyors.

SZEMEM SZÍNE: Barna.

HAJAM SZÍNE: Barna.

LEGJOBB BARÁTAIM, BARÁTNŐIM: Viki,

Zinci, Saci, Gömörce, Juli, Szabesz, Vole.

KEDVENC ÖLTÖZÉKEM: Tréningruha.

KEDVENC ÉDESSÉGEIM: Milka csoki, fagyi.

KEDVENC SPORTJAIM: Kézilabda, lovaglás,
foci.

NEVEM: **Aleksza Annabella.**

BECENEVEM: Bella.

CÍMEM: 24430 Ada, Halász József u. 25.

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly
Általános Iskola, 5. b osztály.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Zene, torna,
angol, magyar.

AMI NEHEZEN MEGY: Matematika.

KEDVENC TANÁRAIM: Antal Melinda,
Máriás Valéria, Molnár Edit.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.

KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN:
Mesélgető.

KEDVENC FILMJEIM: Rocksuli, High
School Musical.

KEDVENC SZÍNÉSZEM: Jennifer Lopez.

MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM

A FŐSZEREPET? A High School
Musicalben.

MIÉRT? Mert nagyon szép film és sokat
énekelnek benne.

KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.

KEDVENC KÖNYVEM: Witch.

KEDVENC FŐSZEREPLŐM: Will.

KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Sajtos

tészta, narancsos üdítő.

KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.

NEVE: Mackó.

KEDVENC SZÍNEIM: Fekete, fehér.

KEDVENC EGYÜTTESEM: AC/DC.

KEDVENC DALAIM: Mindegyik.

JÓ TULAJDONSÁGAIM: Szorgalmas és
jó tanuló.

ROSSZ TULAJDONSÁGAIM: Nem

nagyon vagyok szófogadó.

SZERELMEM, SZIMPÁTIÁM: Titok.

SZEMEM SZÍNE: Barna.

HAJAM SZÍNE: Barna.

LEGJOBB BARÁTNŐM: Goór Petra.

KEDVENC ÖLTÖZÉKEM: Farmernadrág
és egy kissé hosszabb blúz.

KEDVENC ÉDESSÉGEM: Milka csoki.

KEDVENC SPORTOM: Karate.

RÜGYFAKADÁS

Gyermeknek lenni jó

Gyermeknek lenni jó,
Szép és mulattató.
Egész nap csak játszani,
Enni, inni, aludni!

Amikor nősz, már lesz egy kis dolgod,
De ez még nem jelenti, hogy van gondod.
Ekkor még lehet sokat pihenni,
Játszani és szórakozni.

Később lesz sok munkád,
Tanulni, szinte egész napon át!

Aztán már ki sem látszol a munkából,
Az ezer meg ezer tanulni valótól.
Csak tanulás, egész napon át,
Ez már nem élet, ez robotolás...

Vituska Olivér, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Egyszer véget ér...

Szeptember... újra itt az iskola. Egyrészt örülök a rég nem látott osztálytársaknak, másrészt szomorú vagyok... mert az utolsó évem kezdődik el itt az általános iskolában...

El sem hiszem!

Mintha tegnap lett volna, hogy anyukám kézenfogva vezetett be a Petőfi Sándor Általános Iskolába. Nem hazudok, vártam az iskolát. Eleinte furcsa és új volt minden. A tanterem, a tanító néni, az osztálytársak, az egész rendszer.

Mint a gondolat, úgy elröppentek az alsós évek... Furcsa. Tegnap még mi voltunk a legfiatalabbak, utána a legfiatalabbak közt a legidősebbek, majd felső tagozatban a legfiatalabbak a legnagyobbak között, s most a legidősebbek.

Felkerültünk a felső tagozatba, ahol szintén új s különös volt. Teljesen más. Minden órán más tanteremben, más tanárokkal, ám az évek múltával az osztály igazi kis csapatává vált. Nem mondom, hogy ismerjük egymást. Mert nem ismerjük... soha nem is ismertük egymást teljesen. Folyamatosan változtunk, változunk. Emlékszem, aki évekkal ezelőtt azt mondta, hogy régész lesz, ma már egészen más irányban gondolkodik.

S most íme, elérkezett az utolsó évünk, amikor végleg el kell döntenie itt nyolcadikban, hogy hova tovább. Egyetlen döntés, amitől az egész jövőnk függ. Eddig egyetlen évtől sem félttem, de a nyolcadiktól félek. Remélem, jó lesz a tanulmányi eredményem, emlékezetes évem lesz, és jól meg tudom választani a célokat szolgáló pályát, a nagybetűs életre.

Kovács Noémi, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Ötödikes lettem

Szeptemberben megkezdődött az iskola. Végre felsős lettem. Az ötödik osztályról azt hallottam, hogy nehéz lesz. De kezdjük az elején.

Az első nap az iskolában más volt, mint alsóban. A kapu előtt várakoztunk és beszélgettünk a sulinál. Aztán meghallottuk az igazgatót, ahogy beszél. Elmondta a szabályokat, és hogy melyik osztálynak ki lesz az osztályfőnöke. A mi osztályunknak Antal Melindának hívják. Már alsó osztályból ismertük őt. Felvezetett minket az osztályteremünkbe. Egy gyors ismerkedő órát tartottunk. Ezután mentünk tovább zeneórára. Kicsit furcsa, hogy minden terem máshol van, de meg lehet szokni. Az első nap jól és gyorsan múlt el. Ezután minden iskolai óra egy kicsit nehezebb lett. Most a harmadik hétben vagyunk. Eddig még nem volt semmi se nehéz. Igaz, még csak nemrég kezdtük, és hosszú még az év. Lesz rá elég idő, hogy az ötödik nehéz legyen. Én nem félek. Eddig a jegyek is jók. Mostanáig csak magyarból és matekból írtunk ellenőrzőt. Hétfőn váratlanul tesztet íratott hittanból a tanárnő. Így szólt hozzánk:

- Gyerekek, vegyetek elő papírt és ceruzát! Felmérőt írunk.
- A múltkori anyagból? – kérdeztem.
- Igen – válaszolta a tanárnő.

Visszatérve az osztályteremre: a száma a híres ötvenegyes. Elég szép terem, bár ráférne egy kis festés és egy pár függöny. Osztályfőnöki órán elhatároztuk, hogy felújítjuk a termünket. Reméljük, hogy szép lesz.

Szerintem nem olyan nehéz ez a híres felső osztály. Most már lekicsizhetjük az alsósokat.

Sévity Iván, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Az osztályomban harmincan vagyunk

Az osztályomban harmincan vagyunk,
Egyeseket, ötösöket egyaránt kapunk!
Tizenöt fiú, tizenöt lány.
Mindenki csak ötösöket vár.

Az oszink a legrendesebb szerbtanár
Minden problémának a végére jár.
Tudja mindenki a dolgát,
Ha mégsem, akkor az oszi dorgál.

Tanulunk, játszunk és rosszkodunk.
Nem baj, hiszen még gyerekek vagyunk!
Mindig csinálunk valami rosszat,
Aztán hallgatjuk az oszit naphosszat.

Az osztályban harmincan vagyunk,
Egyeseket, ötösöket egyaránt kapunk!
Tizenöt fiú és tizenöt lány
Mindenki csak ötösöket vár!

Mezei Martin, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Első cigarettám története

A cigarettát néhány évvel ezelőtt próbáltam ki.

Délután volt. Kerékpárommal elgurultam a barátnőmhöz. Sétálgattunk, beszélgettünk. Egyszer csak azt láttam, hogy elővesz valamit a zsebéből. Cigaretta volt nála. A szájába vette, és nagy boldogan rágyújtott. Én meg csak néztem rá, mintha még nem láttam volna ilyent.

– Gyűjts rá te is! – mondta.

– Nem! Hogy gondold te azt! – szoltam felháborodva.

– Nem lesz semmi bajod! – biztattott.

– Nem is tudom... Ha a szüleim rájönnek...

– Nem fognak! – nézett rám.

– Hát jó. Nem bánom... – mondtam kényszeredetten.

Elvettem a szálat, amit felém nyújtott. Számba tettem, majd meggyújtottam. Először tényleg azt hittem, hogy semmi bajom sem lesz. Miután a füst lement a torkomon, azon nyomban köhögnöm kellett. Nem bírtam ki, hogy ne köhögjek. Azonnal eldobtam a füst okozóját, amilyen messzire csak tudtam (még mindig a hatása alatt voltam). A barátnőm meg csak állt, és nevetett. Fájó volt látni, hogy ő csak nevet, és nem tesz semmit. Felültem a kerékpáromra, és se szó, se beszéd otthagytam őt.

Megfogadtam, hogy soha többé nem fogok rágyújtani, még akkor sem, ha kényszerítenek erre.

Pető Anita, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Tóth Johanna
szabadkai tanuló
rajza

Az én rózsám

*Ha a rózsám elmegy innen, csuhajja,
akkor szívem szomorú lesz, csuhajja!
Ha rózsámat megtalálom, csuhajja,
szívem sokkal vidámabb lesz, csuhajja!*

Kis csillag

*Szép kis csillag odafenn az égen,
szép ibolya ideleln a réten.
Mondjátok meg énnekem, merre
ment a kedvesem, galambom!*

Szabó Hargita, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Ami már csak emlék

Az első szerelem már nagyon régen történt velem.

Talán másodikos lehettem, és a nagy Ő megérkezett a szívembe! Ez a szerelem csak gyerekszerelem volt, ami abból állt, hogy a táskáját vittem haza, ami nagyon könnyű volt. Amint hazaértem, ledobtam a táskámat, és csak a csodálatos lányról álmodoztam. Eljött az iskolába menetel ideje, reggel volt, de nem voltam fáradt, inkább ideges. Ezt a napot a nagy bevallás napjának neveztem el. Azért kapta ezt a nevet, mert a terveimben úgy szerepelt, bevallom a lánynak, hogy beléje habarodtam. De nem úgy sült el, ahogy én vártam. A „beszélgetés” szavai még mindig a fülemben csengenek. Azért csengenek még mindig a fülemben a szavak, mert nem mertem neki elmondani az érzéseimet. Ennek a napnak is vége lett, így egy nappal kevesebb időm maradtam, hogy elmondjam neki, hogy én őt nagyon szeretem. Egész estig csak gondolkodtam, hogyan kéne elmondani neki, hogy belehabarodtam. Sajnos, másnap nem jött iskolába, és úgy éreztem, hogy majd széthasad a szívem a fájdalomtól. Az elkövetkező reggel bevallottam neki, mit érek iránta. Azt válaszolta, hogy ő egy másik fiúba szerelmes. Kerestem egy eldugott kis helyet, ahol kísírtam magam, s ment az élet tovább.

Akkor nagyot csalódtam a lányokban, de megfogadtam, hogy máskor szebb szöveggel mondom el nekik az érzéseimet, s talán szebb lesz a válasz is.

Baranyai Balázs, 7. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

A vadászat

Egyik nap a konyhában valami zajt hallottam. Nagyon megijedtem.

Nem tudtam, mi volt az. Kilestem, hogy egy egér. Próbáltam agyonütni. Nagyon fürge volt. Eszembe jutott az egérragasztó. Egy kartonra ráöntöttem a ragasztót és egy darabka sajtot. Vártam egy kis ideig. Az egér ravasz volt, nem ment rá a ragasztóra. Eszembe jutott Cirmi cicám. Bevittem. Úgyesen elkapta az egeret, amiért én megdicsértem.

Cirmi nagyon büszke volt magára.

Jánosi Tamás, 4. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

**Juhász Andrea
szabadkai tanuló
rajza**

RÜGYFAKADÁS

Az ősz színei

*Barna, vörös, sárga és réz,
Ilyenkor ősszel minden szép.
Hullanak a fáról a levelek,
Lassan-lassan nyugovóra térnek.*

*Hullik a dió, gesztenye, mogyoró,
Őszi kalácsba ez mind való.
Érik a tök, nyílik a krizantém,
Kicsi gyerekek falják a sült gesztenyét.*

*Barna a levél, sárga a lomb.
A gesztenyék gurulnak akár a gomb.
Az ősz színei vidámak és melegek.
Ez a legszebb évszak, emberek!*

Nagy Tamás, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A nagy mászás

Anyukámmal, a barátnőjével és lányával, Annával elmentünk pár napra a Fruška gorára.

Egy szép reggel elhatároztuk, hogy meghódítjuk az egyik ottani csúcsot. Reggelizés után rögtön elindultunk. Először egy autótú szélén haladtunk. Hosszas séta után megpillantottunk egy kis ösvényt, amely egy csúcsra vezetett. Elővigyázatosságból befújtuk magunk kullancs elleni spray-jel. Mindenhol színes levelek voltak, sokat fényképeztünk. Végül a pózolás után elindultunk egy kis utacsán. Nagyon csúsztak a talpunk alatt a levelek, ezért a barátnőmmel kerestünk egy hegmászóbotot, azzal egy kicsit könnyebb volt a mászás. A nagy mászás után megláttunk egy követ, egy nagy követ. Gondoltuk, ha visszafelé jövünk, erről majd tudjuk, hogy merre van a helyes út. Így volt ez egy fűkupaccal is.

– Erről biztos megjegyezzük! – mondtam.

Szinte minden tíz méter után megálltunk. Egy pihenőnél azt mondták a felnőttek, hogy egy kicsit maradjunk csendben. Nagyon nagy és nyugtató csend volt az erdőben.

– Lassan induljunk hazafelé! – javasolta anya.

Lassan, de biztosan leértünk a hegyről a fűkupac és a kő segítségével. Megindultunk az autótúton, és nemsokára haza is értünk. Nagyon kifáradtunk, de az ebéd nagyon jólesett. A túrázás után ez az ebéd feltette az íre a pontot.

Remélem, jövőre is ellátogatunk a Fruška gorára.

Némedi Emese, 5. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Történet képsorról (négy képkocka, a harmadik üres) Macilaci balesete

Egy szép napon Panni a játékmaciájával a parkba ment.

Vitt magával egy pöttyös labdát, és persze legjobb barátját, Macilacit. Szépen játszottak, labdázta, hamperegtek a puha fűben, amíg el nem kezdett esni az eső. Zivatar kerekedett, villámlott, és mindent beborítottak a sötét felhők.

– Ajaj, ilyen esőben és zivatarban nem lehet játszani! – mondta Panni, közben már rohant haza, hogy meg ne ázzon.

Mikor hazaért, akkor jutott eszébe hogy otthagyta jó barátját, Macilacit egyedül a parkban, a zivatarban. Panni már indult volna pajtásának a megmentésére, mikor anyukája közbeszólt:

– Hova, hova, lányom, ilyen viharban?

– A... a... a macimért, a parkba – magyarázta dadogva Panni.

– Ilyen időben sehova!

Így hát Panni csak másnap reggel mehetett a mackójáért.

– Ó, hát te megfáztál! – mondta Panni ijedten.

Amikor hazaértek, a kislány rögtön gyógyítani kezdte.

Két napra rá Macilaci meggyógyult, és Panni rögtön a parkba vitte.

Bencun Mia, 4. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Kati játéka a réten

Egy szép napon Kati velem játszott.
Katival sokáig rugdostuk a labdát. Aztán megunt engem, s elfutott.
– Hát ez itt hagy? – gondoltam magamban.
Hiába kiabáltam utána, nem fordult meg. Elment pillangót vadászni.
– Na, még csak ez hiányzik! – mondtam, amikor eleredt az eső.
– Jajj nekeem! – nyöszörögtem.
Mikor kisütött a nap, a kislány értem jött. Hazavitt és meggyógyított.
Még mindig köhögök egy kicsit.

Varga Róbert, 4. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka

Lázár Ervin Szegény Dzsoni és Árnika

„Még egy kicsit ne legyen vége, jó?”
Már két hete vigasztalták Győzöt, de ő csak dült-fült. Egyszer aztán Árnikának támadt egy ötlete. Elmondta Dzsoninak, aki jónak találta. Dzsoni már mondta is a varázsszót. Most Árnika az ember, Dzsoni meg a kacsa. Győző csak ámult-bámult a szép Árnika láttán. A lány odasétált Győző mellé. Győző pedig, mint ahogy máskor is szokott, csak puffadt a méregtől:
– Ezt hogy csináltad, te, te...? Boszorka!
Árnika is mérges lett, amiért Győző boszorkának nevezte:
– Mi? Még hogy én boszorka? Te vagy az ördög. Mindig kiabálsz. Én csak segíteni akartam. Nem veszed észre, hogy Dzsoni már két hete engesztelni próbál?!
Rézbányai Győző maga elé nézett, és már-már egy könnycsepp szaladt a szemébe. Mert még vele nem ordibált senki, nem szóltak rá.
– Ne haragudj rám! – szólalt meg Győző. – Én csak olyan magányos vagyok. Senki nem jön ide.
– Talán, mert mindenkit elküldesz magad mellől – vágott vissza Árnika –, mert mindenkit leszídsz, leordibálsz! Nem gondolod?
– Lehet, hogy igazad van – látta be Győző –, de azért igazán jöhetne néha valaki meglátogatni. Na de mindegy. Szóval izé... ö... Köszönöm neked, öö...
– Árnika, az a nevem – mondta a lány.
– Köszönöm, Árnika. De mi járásban vagy te errefelé? És hol van az a le-gény?
Árnika elmesélte, hogy mi járásban van. Elmesélte a Százarcú Boszorkány átkát is...

Diósi Vivien, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Lázár Ervin Szegény Dzsoni és Árnika

„Még egy kicsit ne legyen vége, jó?”
– Nem hagyhatjuk itt szegény Győzöt, ilyen fájó szívvel. Vigasztaljuk meg! Alighogy kimondta ezt Árnika, Dzsoninak már támadt is egy ötlete. El is mondta volna, ha Árnika nem kezdte volna el előbb.
– Mi lenne, ha készítenénk neki reggelit, mire felébred?
Jó ötletnek tűnt. El is kezdték készíteni a reggelit szegény Rézbányai Győzőnek. Győző éppen akkor ébredt fel, mikor Dzsoni készült megkóstolni a reggelit, amit neki készítettek. Megsértődött.
– Nekem nem is adtok, pedig én is éhes vagyok, nem csak ti! – kiabálta mérgesen.
Megint megsértődött egy napra. Így ment ez napokon, heteken keresztül. Dzsoni ezt már megsokallta. Elmondta Árnikának, mit tegyenek.
– Ez még jobb ötlet, mint az enyém volt! – mondta Árnika.
Dzsoni azt eszelte ki, hogy majd másnap ők sértődnek meg előbb. Másnap reggel Győző már tátotta is volna a száját, mikor meglátta Dzsonit és Árnikát. Nagyon mérges lett. Dzsoni látta, hogy Győző már majd szét pukkan, de egy kicsit még fokozni akarta a mérget:
– Mi az, már nem akarsz minket többé itt látni?
Győző ettől még mérgesebb lett, hogy nem ő sértődött meg először.
Árnika és Dzsoni el is indultak. Örültek, hogy nem kell többé hallgatni Győző sértődéseit.

Huszár Anikó, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Kedves Pajtások!

Kissé elszomorodtam, amikor kezembe vettem az **őbecsei Figyelőt**, a Petőfi Sándor iskola diáklapjának legújabb számát, mert külleme megváltozott, a nagy gazdasági válság nyomait viseli magán. De amikor belelapoztam, megvigasztalódtam: a tartalma éppen olyan gazdag, változatos, mint eddig volt. Gratulálok a szerkesztőknek.

Ebből az újságból került be a mai Rügyfakadásba a nyolcadikos **Kovács Noémi** érzésekkel átszőtt, nosztalgikus írása, amely az *Egyszer véget ér...* cím alá kívánczolt. Tanévközlekedésről szól az adatai **Sévity Iván** fogalmazása is, de ebben az önbizalom, derű adja meg az alaphangot. S hogy gyermeknek lenni jó (az iskolai terhekkel együtt), azt **Vituska Olivér** és **Mezei Martin** verse bizonyítja. Jó, hogy már csak emlék a reménytelen szerelem **Baranyai Balázs** életében. Én remélem, hogy hamarosan megvigasztalódik, és akkor majd **Szabó Hargitához** hasonlóan dalra fakad. Az első cigarettáról szóló történet (**Pető Anitának** köszönjük) a füstmentes nap okán került a mai válogatásba. Gondolkozzatok el rajta! A **szabadkai negyedikese** képsorok segítségével gyakorolták a fogalmazást (négy kocka, a harmadik üres), és nemcsak képzelőtehetségüket csillogtatták, a szókincsük, kifejezőkészségük is irigylésre méltó. A doroszlói **Diósi Vivien** és **Huszár Anikó** fantáziáját Lázár Ervin szövege mozgatta meg, az eredményt ezen az oldalon olvashatjátok.

A lapzártáig érkezett írásokat a következőknek köszönöm:

Bácskertes: Buják Anikó, Jánosi István, Jánosi Tamás, Lovász Tibor, Molnár Kevi István és Sztíz Anita;

Csantavér: Basity Andor, Földi Flórián, Forgó Regina, Gandis Csongor, Kecsenovics Nóra, Kobetics Dénes, Szabó Emília, Tripolszki Violetta, Triznya Dávid; rajzot küldtek: Triznya Dávid, István Martin, László Nikolett, Tóth Bagi Szabolcs és Kovács Pécskai Emese;

Őbecse, Petőfi Sándor iskola: Gortva Zsolt, Horvát Martina (2 írás), Koszorús Zoltán, Kovács Noémi (2 írás), Ördög Valentina, Péter Lea, Rákos Violetta, Sinkovics Áron és Szecsódi Béla; **Samu Mihály iskola:** Bognár Róbert, Gazdag Ákos, Gere Krisztián, Godó Mária, Ilincsevity Irina, Kisutcai Flórián, Tölgyesi Zsolt, Papp Paszkál;

Orom: Buza Gabriella, Oszvár Alekszandra, Pósa Vivien, Surányi Bettina, Szabó Norbert és Uri Csilla, ezenkívül egy riport 9 képpel;

Szabadka, Október 10. iskola: Bús Levente, Köteles Endre, Varjú Orsolya; **Đuro Salaj iskola:** Jenei Dorina, Párdity Lúcia (2 írás), Romics Márta;

Szaján: Firsing Szanella, Juhász Katinka, Juhász Tibor, Kéri Nikolett, Kőműves Valentina és Pozsár Ivana;

Topolya, Csáki Lajos iskola: Bagány Nikolett, Balassa Virág, Berkes Izidóra (2 írás), Brindza Ágnes, Csizovszki Dulity Slaviša, Kovács Andrienn, Molnár Zsanett (2 írás), Pelle Ármin, Süli Szabolcs, Szabó Hargita (2 írás) és Téglás Ervin (2 írás);

Zenta, Thurzó Lajos iskola: Baranyai Balázs, Belec Szonja, Hegyi Rafael, Kazinci Krisztián és Surányi Boglárka.

A fentiekhez hasonlókat várok továbbra is.

Tomán Mária

Jurcsák Hajnalka szabadkai tanuló rajza

**Szállj, szállj
fel magasba,
repülj az égbe
– Az újabb
Pixar-rajzfilm
is ragyogóra
sikeredett,
érdekessége,
hogy a sztori a
felhők között
játsszódik...**

MENŐ FEJEK

Up

– A Fel! rendezője, Peter Docter az elsők között kezdett dolgozni a tehetsős Pixar-nál... Te részt vettél majdnem minden fejlesztésben és a nagy, jelentős projekteken, ugye?

– Igen... Abban a csapatban voltam, amely elkészítette a Toy Story első és második epizódját, de a Wall-E történetén is dolgoztam. Hadd dicsekedjem: nem maradtak el az Oscar-nominációk sem. Dörzsölt fickónak számítok a szakmában... Tudod, akkor éri meg leginkább megnézni egy filmet, ha hazamész, és még mindig a látottakra gondolsz. Elhagyod a mozit, és még mindig a film jár a fejedben. Ahhoz, hogy ezt a hatást elérjük, fontos, hogy valós érzelmeket közvetítsen a film, és valahogy rezonáljon a saját életedre is. Szóval mindegy, hogy épp szörnyeket vagy bogarakat látsz a vásznon, az a lényeg, hogy azonosulni tudj velük, és hogy értsd meg, min mentek épp keresztül. Szóval nagyon fontos, hogy legyen egy való alapja az egésznek...

– Akkor most mesélj nekünk legújabb filmedről, a Fel!-ről!

– Adva van egy idős úriember, Carl Friedrichsen, aki búnak eresztette a fejét, mert felesége halála óta nem látja értelmét az életnek, a világnak. Carlnek az asszony

mindig nagy utazásokról mesélt, ám ezek a tervek a nagy kirándulásokról nem valósulhattak meg. Az öregurat az idősök otthonába akarják egy napon költöztetni, de Carl ekkor úgy dönt, hogy elhagyja az országot, Dél-Amerikában telepszik le. Igen, de oda eljutni nem egyszerű dolog... Az úrnak merész ötlete támad. Héliumlufikat kötöz a tetőre, felemelkedik a levegőbe, gyürünk a vadonba. Ám az öregúr azzal nem számol, hogy útitársa is akad, méghozzá egy bizony eléggé kővér, a start pillanatában a tornácon lebzselő kilencéves pufók srác személyében. Russell és az öregúr tehát nekivágnak a nagy útnak, repülnek, repülnek, de nehezen értik meg egymást. Sok-sok veszély leselkedik rájuk, számtalan izgalmas kaland. A végén persze megtalálják a közös nyelvet...

– Mitől csodálatos ez a film?

– Mitől!? Nos, ők ketten egy csodaszép, ám veszedelmes vidéken érnek földet. Káprázatos természeti kincsek! A venezuelai őserdőben találkoznak egy ostoba kutyával is, Dugnak hívják ökelmét, egy fura madárral, amit Russell Kevinnek nevez el, s feltűnik egy ebfa is, Alfával, Bétával és Gammával. Együtt a brancs. A többit sejteted.

– Ez eddig a Pixar legviccesebb filmje, nem?

– John Lassiter, a Pixar direktora nagyon büszke arra, hogy tizedik filmünk épp a Fel! lehetett. Ez valóban nagyon vicces film, de egyben nagyon szép is. Carl, a főhősünk hetvennyolc éves, Russell nagyon bájos figura. Hadd fogjam rövidebbre: A Fel! egy eseménydús vígjáték, tele szórakoztató karakterekkel, akik egy olyan világba visznek el, amit még sosem láttál ezelőtt... Meg aztán, erről még nem szóltam, a mostani film az első, amit Disney Digital 3D-ben mutatunk be. A 3D technika tulajdonképpen egy tükör ahhoz, hogy megmutathassuk, amit szeretnénk. A filmben mindent Carl szemén keresztül láthatunk, és így minden sokkal, de sokkal látványosabb... Amikor látjuk a házat repülni az ezernyi léggömbbel, mi magunk is úgy érezzük, majd mintha a levegőbe emelkednénk... Erre figyelj! Walt Disney mindig azt mondta: „Minden nevetésre kell, hogy jusson egy könnycsepp is.” Mi ebben hittünk, amíg a filmet készítettük, amikor a vászonra varázsoltuk az Angel-vízesést, a Paradise Falls-t. Tehát... Volt a Toy Story 1 és 2, a Szörny Rt., a Némó nyomában... minket nem lehet megunni!...

B. Z.

Magyarórán

- Pisti, mondj egy melléknevet!
- Emeletes.
- Rendben. És most fokozd ezt a melléknevet!
- Első emelet, második emelet, harmadik emelet...

Kirakat

Az áruházi kirakatban a következő felirat olvasható: „Amit nem lát a kirakatban, meglátja bent az üzletben!” Arisztid elolvassa, majd gondolkodás nélkül benyit. Az elébe siető tulajdonostól megkérdezi:

- Itt van Tasziló?
- De, uram, miért lenne itt?
- Mert nem láttam a kirakatban...

Lusta kakas

- Igaz, hogy a kakasod nagyon lusta?
- Igen. Amikor hajnalban a szomszéd kakasa kukorékolni kezd, az enyém csak bólint, és alszik tovább.

Motorosok

- Az egér motorozni viszi az elefántot. Néhány kilométer száguldás után hátraszól:
- Félsz, elefánt?
 - Nem én!
- Az egérke rátapos a gázpedálra, majd ismét megkérdezi:
- Félsz elefánt?
 - Nem én!
- Mire az egérke:
- Pedig félhetnél, mert a féket már nem érem el!

Cipővásárlás

- Az anyuka végre talál egy megfelelő cipőt a gyerekének a cipőüzletben.
- Becsomagoljam? – kérdezi az eladó.
 - Nem szükséges – feleli az anyuka, és a gyerekhez fordul. – Vedd fel hamar, kisfiam, mielőtt kinövöd.

Deres haj

- Látod, Móricka, ahányszor csúnya szavakat használsz, egy-egy hajszálam megöszül – dorgálja a gyereket az apja.
- Móricka elvigyorodik.
- Ahogy a nagymamát elnézem, káromkodós gyerek lehettél te is, papa...

Szélben

- Egy férfi sétál az utcán. Egyszerre csak nagy szél kerekedik, és lefújja fejéről a kalapot. Persze ész nélkül utánairamodik. Egyik saroknál találkozik egy ismerősével.
- Hová szaladsz úgy?
 - Hát tudom én? Kérdezd meg a kalapot!

Erdei étterem

- Az antilop és az oroszlán beül az erdei étterembe. Az antilop odahívja a pincért, és rendel:
- Hozzon egy adag szénát salátakörettel!
 - És a barátja? – néz az oroszlánra a pincér.
 - Ő nem kér semmit.
 - Talán nem éhes?
 - Mit gondol, ha éhes lenne, itt ülnék mellette?

Rosszul van

- No, hogy van a mi betegünk?
- Rosszul, nagyon rosszul, doktor úr. Borzasztóan zavar a lázmérő.
- Miféle lázmérő?
- Hát amit tegnapelőtt a hónom alá dugott, doktor úr...

Hol a művész?

- A hangversenyteremben egy harmadrendű zongorista játszik. A közönség nyugtalanul fészkelődik, többen köhécselnek. A muzikus hirtelen félbeszakítja a játékát, és sértődötten kiáltja a hallgatóság felé:
- Hát senki sincs önök között, aki megakarna hallgatni egy művészt?
 - Dehogynem – szól vissza valaki a közönség soraiból –, de mikor lép már föl az illető?

Tájékozatlan ponty

- Miért beszél, uram, a halhoz? – kérdezi elképedve a pincér a vendéget.
- Csak megkérdeztem tőle, mi újság a folyóban.
- És mit mondott?
- Azt, hogy fogalma sincs, mert túl régen van már itt a vendéglőben.

Siessenek!

- Ahogy meglátják az első nyulat, azonnal kezdjenek lőni! – mondja az erdész a vadászat előtt.
- Miért? Itt ez a szokás? – kérdezik a messze földről érkezett vadászok.
- Nem, de ez az egyetlen nyulunk.

- Ha nem adtok pénzt fagyira, megyek koldulni!

- Ha levennéd a kalapodat, láthatnád, milyen szép helyen járunk!

Beszédes cím

A könyvkiadó szerkesztője nézegeti a kéziratot, majd fölneéz a szemüvege fölött, és megkérdezi a félénken toporgó szerzőt:

- Mondja csak, miért adta a Bumeráng címet a regényének?
- Mert eddig minden kiadótól visszatért hozzám.

Nem biztos

Az ápoltat hosszú kezelés után egészségesnek nyilvánítják, és kiengedik az elme-egyházból. Az egykori beteg kilép a kapun, de pár másodperc múlva lélekszakadva rohan vissza:

- Jaj, doktor úr! A kertben rám nézett egy rigó!
- Jaj, ember! Maga már meggyógyult, így tisztában van vele, hogy nem giliszta.
- Én valóban tudom, doktor úr. Csak abban nem vagyok biztos, hogy a rigó is tudja...

Új poén

A diliház udvarán az egyik ápolat hangosan nevet sétá közben. Az ápoló megkérdezi:

- Mondja, min kacag olyan jókat?
- Vicceket mesélek magamnak, és az előbb mondtam egy olyant, amit még nem ismertem.

Szúéknál

A szú hazatér rendes napi sétájából, és lelkesen mondja a családjának:

- A szomszéd házból lévő régiségkereskedésbe hongkongi bútorok érkeztek! Nem akartok vacsorára valami kínai specialitást?

Figyelt

- Miért nem figyelsz, Pisti?
- Figyeltem én, tanár úr!
- Akkor ismételd meg, mit mondtam az előbb!
- Azt, hogy „Miért nem figyelsz, Pisti?”

Váratlan utazás

A vonaton utazik egy öreg néni. Jön a kalauz, és kéri a jegyeket. A néni odaadja. A kalauz nézi, majd udvariasan így szól:

- Kérem szépen, az ön jegye Szabadkára szól, de ez a vonat Belgrádba megy.
- A néni sajnálkozva csóválja a fejét:
- Ejnye, ejnye! Gyakran előfordul, hogy a vonatvezető így eltéveszti az irányt?

A szél maradt

Egy angol turista az idegenvezető kíséretében járja a Hortobágyot. Az idegenvezető megáll egy kis csárdánál.

- Emellett a csárda mellett valamikor egy szélmalom állt.
- No és mi történt vele? Elpusztult?
- Igen, kérem. De csak a malom. A szél még ma is megvan.

Valóban megtörtént

- Már megint elkéstem! – csóválja a fejét a tanár, amikor Rudi jó negyedórával a csengetés után lihegve belép a tanterembe.
- No, monddad a régi mesét, ugyanazt az okot! – folytatja a tanár.
- Esküszöm, tanár úr – mondja Rudi –, most valóban megtörtént az, ami miatt mindig késtem!

Telefonbeszélgetés

Kovács telefonja hajnali fél négykor megszólal. A férfi kimászik az ágyból, odabotorkál a telefonhoz.

- Kovács úrral beszélnek? – kiabálja egy mérges hang.
- Igen – mormogja Kovács.
- Itt Szabó beszél a szemben lévő házból. Megőrülök a kutyája ugatásától! Csináljon vele valamit!
- Másnap hajnali háromkor Szabó telefonja szólal meg.
- Halló – morog Szabó álmosan.
- Kovács vagyok a szemben lévő házból.
- Éjjel háromkor? Maga megőrült!
- Csak annyit akarok mondani, hogy nincs is kutyám.

Milyen madár?

Bandika a nagypapájával sétál. A kisfiú meglát egy madarat, és megkérdezi:

- Nagypapa, az milyen madár?
- Nem tudom, Bandikám.
- Látod, nagypapa, ha kisfiú korodban megkérdezted volna, most meg tudnád mondani nekem!

Már nem tudja

Jancsi eszeveszetten szalad az utcán. Találkozik egyik barátjával, aki megkérdezi:

- Miért futsz így, Jancsi?
- Ott a sarkon verekszenek – lihegi a fiú.
- És kit vernek?
- Amíg ott voltak, engem, de most már nem tudom.

- Papa! A szomszéd fája hozzánk szemetel!

- Rögtön készen leszek a mosogatással, mama!

Mikszáth Kálmán

Eladó birtok

Tudják-e, mi az újság? Eladó a Bogárka! Bogárkának hívják a peresznyei 128. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt jószágot, mely a Patáncsy Pál nevén áll. Mindössze kétszáznégy katasztrális hold. Csak ennyit mond ridegen a telekjegyzőkönyv, a „Tudás könyve”.

De aki természetben látja a kis birtokot, az már a paradicsomon se fog csodálkozni, ha véletlenül odajut. A dombon fenyőerdő, vegyítve itt-ott őstölgyekkel. Ezek valamikor Árpád idejében lehettek süvölvény fácskák. A domb meneteles részén nagy darab szőlő, amelyre még rá nem talált se a filoxéra, se a peronoszpóra.

Alant a völgyben van a rét, kövér, sokat jövedelmező. A vidéken az „Isten szakállának” hívják a rétet: az is az. Gyorsan nő, minduntalan borotválni kell. Négyezer kaszálnak ott egy esztendőben.

A rétet kanyargó, tiszta patak szeli ketté, mely egy kidőlt-bedőlt zsupfedeles malmot hajt, de csak mikor ereje van hozzá. Tisztes régi fickó ez a malom, sok hasznot már nem hajt. Hanem amint elszaladnak ezek a bolondos évtizedek és évszázadok, mintha csak a talpuk viszketne, jólesik látni, ha valaki vagy valami megköti magát, hogy ő bizony a szentnek se megy az idővel, és itt marad.

Hát eladó a Bogárka. Mekkora forrongást idézett az elő a környéken. Eladó, eladó, meg lehet szerezni. Bankóért, aranyokért ideadják. Azt a csodaszép birtokot, az erdőt, a szőlőt, a malmot, az „Isten szakállát”.

De miképp lehetséges ez? Hogy jutott idáig Patáncsy, mikor sem nem iszákos, sem nem kártyás? Hogy nem fáj a szíve megválni a Bogárkától? Dehogynem fáj, dehogyan, hanem ha kénytelen vele. Hogy miképpen történt?

Hát szenvedélyes gyűjtő volt.

Gyűjtő? Különös! Hiszen igaz, hogy külföldön vannak amatőrök és gyűjtők, akik antikváriustól antikváriushoz járva, műbecsű tárgyakat, vázakat, gobelineket, ritka könyvpéldányokat vásárolnak örült szenvedéllyel, minélfogva tönkremennek, de Magyarországon én csak olyanokat ösmerek (a barátaim között is van nem egy), akik szivarvégeket gyűjtenek. Ott hordják a zsebükben a szivarcsipegetőt vagy a pecencilust, s aggódva sietnek odanyújtani egy-egy könnyelmű teremtménynek, aki a szivarvéget le akarja harapni. „Ohó, ide nekem a szivarvéget!”

Régenten, hja régenten még voltak áldozatkészebb gyűjtők is, a tajtékipipák világában. De hol vannak már a tajtékipipák? Ahol a pataki malmok. – A papír-cigaretta, ez a könnyed fattyú, tette őket tönkre. Ma már senki sem gyűjt tajtékipipákat.

Ugyan mi a kőt gyűjtött akkor Patáncsy?

Nos, mégis Korvina-kódexet, Rafael-képeket, műfaragásokat gyűjtött volna? Pedig milyen jó magyar arca van!

Nem, nem, Patáncsy pörököt gyűjtött. Szenvedélye volt a pörlekedés, egyszerre húsz-harminc pört is vitt, s ha hallotta, hogy valakinek különös pöre van, megvette tőle jó pénzért. Minél komplikáltabb, kétesebb volt, annál jobban vágyott rá, hogy megszerezze. A tiszta, világos pörök nem érdekelték. Hisz erről a bolond is tudja, hova dől el. Hanem egy-egy szövevényes esetről csillanó szemekkel kiáltott fel: „Szép pör, fölséges pör, ritka példány, ha olcsón adják, megveszem.” És rendszeresen meg is vette a felperestől.

Patáncsy Pálnak az apja is Pál, s tudta Pál, mit kaszál, mert ő maga nagy kártyás volt (de szerencsés kártyás), megeskette Pali fiát a halálós ágyánál, hogy sohase nyúl kártyához.

Nem is nyúlt – pedig benne volt a természetében. Pótolnia kellett valamivel. Úgy-úgy, uraim. Egy pszichológiai problémával állunk itt szemben. Ifjabb Patáncsy Pál kártyás lett, mert arra volt teremtve. A Girli kártyáéhoz nem nyúlhatott, hát a pöreivel kártyázott. E pörök hullámsága, sorsa izgatja, s különfélesége okozott neki örömet – míg végre a Bogárka eladó lett.

Kedves Olvasó Tanulók!

Mikszáth Kálmánnak már több regényéből is olvashattatok eddig részletet a Gyöngyhalászban. A nevéhez fűződik a 19. század végi dzsentrivilág legteljesebb érvényű megjelenítése a magyar irodalomban. Többek között a Különös házasság, a Noszty fiú esete Tóth Marival, a Gavallérok, a Szent Péter esernyője című regényei tartoznak ide. Az elszegényedett nemesség e rétege leginkább a korrupció vagy az előnyös házasság révén próbálta meg rendezni anyagi helyzetét. Sorai köréből kerültek ki a leghíresebb házasságszédők, mint pl. Noszty Feri. Az Eladó birtok című kisregény is ezt a jelenséget tematizálja. A történelem helyszíne Selmecbánya. A bányavidék, s a föld mélyében rejlő arany a regény egyik legfőbb jelentéses mozzanata: egy bizonyos szinten a pokoli, a végzetszerű, s az önsorsrontás mozzanatává válik. A Mikszáth-opuson belül az Aranykisasszony című novella játszódik még ugyanezen a helyszínen. Olvassátok el mindkét szöveget!

Bence Erika

Hogy ki veszi meg a Bogárkát? Ezt találgatta az egész környék. Alkalmasint valami zsidó! Oh, de isten ellen való vétek! Nem lesz már ebből az országból kutya se!...

Köröskörül a Bolontó-hegytől le a füzes Kotorna vizéig csupa szegény ember lakik. Az mind arra vigyáz, hogy a maga földje el ne szaladjon a lába alól, nem hogy birtokszerzésre gondoljon. Apró parcellákra osztott földek, melyek minden emberöltőben még keskenyebbekre hasadoznak szét. Mert a föld nem nyúlik; pedig mikor egy-egy gyereket hoz a golya, útközben egyet húzhatna, ránthatna az irtványon is – de mikor nem nyúlik.

A föld jó kövér, de az emberek bizony soványkák. Maga az Úristen is csak minden negyedik faluban juthatott saját házhoz köztük. Az zsindegy alatt van, de a többi bizony szalmazsupos.

Hanem a kovárnoki udvarház gazdája, az talán megvehetné a Bogárkát. Az ügyis éhes a földre. S a föld utáni éhség, az a legnagyobb éhség az éhségek között, mert az még szomjúság is egyszerre. A kovárnoki udvarház gazdája jómódú ember, magának is szép tagja van egy darabban, meglehet, hogy ládáját se a régi királyok kosztolják.

Ez úgy volt, eltalálta a közvélemény. A kovárnoki udvarház gazdája-, Marjánszky

Mihálynak (de Felső-Bogács és Közép-Marja) megdobbant a szíve arra a hírre, hogy eladó a Bogárka, eladó, eladó!

Ez a Bogárka, ez a kétszáz hold, mely úgy el van találva, mintha a király legszebb köntöséből éppen azt a darabot vágná ki az ember, amelyikbe a pénzes zacskó van bevarrva. Micsoda föld ez a Bogárka! És most eladó.

Egész éjjel nem tudott aludni. Egész éjjel hallotta a bogárkai malom zúgását. Hajlongtak, suttogtak a vén tölgyek, csörgött a kis réti patak. De milyen bolondokat csörgött:

Házasodj meg Marjánszky Mihály, házasodj meg. Ne bolondozz, mert csak egy Bogárka van a világon. Vén legény leszel már maholnap, eddig ellentálltál. Azt mondtad, nem sietős. De hiába mondtad, mert az idők mégis elmentek. Fejér szál is van már a hajadban. De még hagyján, az idő csak idő, elől is, hátul is van belőle, a tegnap is idő volt, a holnap is idő lesz. De most már siess, Marjánszky, mert Bogárka csak egy van. Ha most elszalasztod, soha utol nem éred.

Hallgass, hallgass, patak, ne csörögj ilyen ostobaságot!

Ámbár nem volt az egészen ostobaság, mert úgy állt a dolog, hogy Marjánszky Mihály igen csinos legény volt a maga idejében, s még most is az volna, ha kimosakodnék. A nagybátyja, Körmöczy Péter, a főhercegi tisztartó, váltig biztatta a nőülésre (de már néhány év óta fősvény a szóval).

– Házasodj meg! Tudok egy negyvenezer forintos lányt a számadra.

(Olyan titokzatos arccal mondta, mint a diákgyerek, aki verébfészket tud.)

Mihály csak a fejét rázta. „Jobb nekem így”, mondá.

– Egészen elparlagosodol.

Igaz is, hogy elhanyagolta a külsejét, nem borotválkozott, piszkos, toprongyos kabátban járt; az apjától maradt ruhákat egy obsitos katonából lett béresével, aki a tűhöz is értett, fordíttatta át a maga számára. A peresznyei szabó, Sándor János uram, mindig halálra nevette magát, mikor megpillantotta rajta.

– Házasodj meg – nógatta az öreg egy-két évvel később. – Van egy harmincötezer forintos csirkém, csak a kezedet kell utána nyújtani.

– Nem nyújtom én.

– Majd nyújtanád, számár, csakhogy már akkor köszvény lesz benne. – Mindig ilyféle szemrehányások, rábeszélések járták.

– Hogy leszel el a világon asszony nélkül?

– Hiszen van másoknak.

Megint elmúlt egy-két év, az öreg nagybácsi csak mindig ütötte a vasat.

– Éppen van most in petto, édes öcsém, egy harmincezer forintos özvegy asszonykám.

– Hát csak egye meg, ha van, Péter bácsi.

Péter úr szájában minden alkalommal olvadt ötezer forint. Íme, már csak harmincezer – és még özvegy is hozzá.

Pedig még Marjánszky nem idős, a harmincnyedik évében járt, bronzszínű arca férfias, nyílt, természetben deli volt. Igaz, hogy nem a régi szikár fiú többé: hízik, vastagodik. És talán éppen mert ő egyre több-több, azért mondja a bácsi a hozományt folyvást kevesebbre.

Hanem hiszen mindegy. Így se kell, úgy se kell. Marjánszky hallani se akart a nőüléről. Ügyet se igen vetett a leányokra. Ha itt-ott a vidékbeli kisasszonyok közé került, elfogult, ügyetlen volt s elvágott onnan. Jobban tetszetek neki a parasztmenyecskek. „Ez is csak szoknya, az is csak szoknya, az egyik asszonynak fölfelé áll az orra, a másiké lefelé, de alapjában egyre megy.”

Nem szeretett mást, nem foglalkozott egyébbel, csak a birtokával. A föld volt az ő szeretője. A Pálfa nevű tag gyümölcsösével, piros fedelű aklával, hatalmas búzatábláival, nagy káposztás földjeivel, melyek úgy csillogtak az őszi napfényen, mint egy ezüst tó.

Ezt szerette, ebben turkált, ezzel pepeselt. S az is viszonzta szerelmét. A Pálfa is szerette a gazdáját. Enyelgett, kötekedett vele, egy-egy ismeretlen virágot vetett fel neki, amit pedig oda senki sem ültetett; máskor megrakta a barackfáját zamatos gyümölcscsel, hogy a király is nyelvet csetentene rá; néha meglepte, olyan görög-dinnyét növesztvén, amit két béresnek kellett emelni, vagy olyan óriás, tömör káposztafejet, hogy a káposztavevő tótok őszkor sírva fakadtak amiatt, hogy az az ostoba Szvatopluk nem tudott még csak egy kicsit lejjebb jönni a népeivel. Inkább a fehér lóban engedhetek volna a magyaroknak; hadd lett volna az csak számár.

Kimeríthetetlenek voltak a Pálfa szeszélyei. Elszomorította és megvigasztalta a gazdáját. Egyszer kedvetlenül hozta a termést, máskor pazarul. Ezelőtt négy évvel olyan sárgás növényt vegyített a füvei közé (de hol a pokolból nőtt ki), hogy a lovak, birkák nem ették a szénát. Ez gonosz egy tréfa volt. Még beszélni is tudott a Pálfa. A réten egy kis darabkán szép repceszálak bújtak ki s nőttek fel. Mintha csak azt súgná a Pálfa: „Vess ide repcét, barátom.” Marjánszky megpróbálta és nagyban sikerült. Oh, a Pálfa mindenre

képes volt, ha akarta, de néha nem akarta. Virágokkal cicomázta fel magát a hasznos termények helyén, pipaccsal, puszpánggal, varjú-hájjal, kakukkfűvel. (Hiszen ő is hiú.) Olyankor odaadó volt, olykor megcsalta. Egészen hasonlított egy asszonyhoz. Érdemes volt beleszeretni.

Ezért nem házasodik meg Marjánszky sohasem. A Pálfa visszatartja, kielégíti, boldoggá teszi. Az ügyvédi diplomáját is miatta dobta sutba, ott van valahol a szekrény alján, ha még az egerek meg nem ették. De ha meg nem ették még (mert már azok a csúf állatkák is finnyások, válogatók), isten hírével elkölthetik, mert Mihály úrból örökös paraszt lesz már és agglegény. Kihal a Marjánszky familia, s lefordítják az ősi címet: a koronás menyétet kék mezőben. De semmi az. Ez az egy menyét nem számít. Csak megmarad a világ e szegény menyét nélkül is.

Így elmékedett Körmöczy Péter úr s többet elő sem hozta öccsének a házasságot. Annál jobban volt meglepetve tehát, mikor az egy reggelen izgatottan nyitott be hozzá:

– Megházasodom – hörgé.

– Hm, – szolt az öreg, vörhenyes bajuszát simogatva – és kit veszel el?

(Valamelyik cselédlányra gondolt az öreg úr – mert így szokott az lenni.)

– Kit? Hisz azt a bácsi tudja!

– No, én ugyan nem tudom.

– Hát hol van az a leány vagy asszony, vagy mi, akiről harmadéve szólott?

– Hja, az akkor volt! Hó olvad, hozomány fogy, asszony öregszik.

Az öreg úr szeretett szaggatott mondatokban, spártai rövidséggel beszélni.

– A dolog úgy áll, kedves bátyám, hogy a Patáncsy Pali tönkrement, és a Bogárka eladó. Hallja, eladó a Bogárka? Hát azt nekem meg kell vennem. Ha belehalok is, ha a pokol kapuján kell is bebújni. Hallja? Érti?

– Hallom, öcsém, mert nem vagyok süket (de ül le hát elébb); értem, mert nem vagyok számár és helyeslem, ha a pokol kapuján való keresztülmenetel helyett a házasságot választod, mert ez mégis jobb, könnyebb – talán – valamivel. A Bogárka eladó. Meg kell venni. Persze, hogy meg kell venni. Harmincezer forintért ideadják. Hát a harmincezer forintot az asszony kellene, hogy hozná. Nagyon jól van. Nem is teszek én semmilyen diffikultást. A Bogárka szép birtok, szinte megérdemelné, hogy a Bogárka helyett Boglárkának nevezzék, mint ahogy a boglár a legbecesebb a kalpagon vagy a mentén. Nem, én nem teszek ellenetést, csak egy kérdést, hogy szoktál-e te néha tükörbe nézni?

Nvidia ION-alapú nettop a Medion kínálatában

Az ismertebb és nem túl ismert gyártók között már szép számmal találunk olyanokat, akik az Nvidia igen ütőképesnek mondható ION platformja mellett tették le a voksukat saját nettopjaik és netbookjaik megalkotásakor. Az ION platform az Intel integrált videó vezérlőjével ellátott megoldásoknál sokkal alkalmasabb HTPC célokra, még a HD videófájlok lejátszása sem okozhat gondot, sőt, a régebbi játékokkal némi kompromisszum árán kényelmesen eljátszozgathatunk.

A legfrissebb név az ION platformra épülő nettopok piacán nem más, mint a Medion, aki számos kiegészítővel és termékkel képviselteti magát a PC szegmensben. A vállalat fényes fekete festéssel ellátott nettopja az Akoya Mini E2076 D típusjelzést viseli, a termék 15×17×2 cm-es méretekkkel büszkélkedik, azaz igazán kompakt megoldásnak mondható. A konfiguráció a gyártó tervei szerint egy- vagy kétfogós, 1,6 GHz-en ketyegő Atom processzorral, 1, illetve 2 GB-nyi rendszer-

memóriával, valamint 160 GB-os vagy 320 GB-os merevlemezzel kerül a boltok polcaira, az egységben a videó vezérlő szerepét természetesen a már jól ismert GeForce 9400-as IGP látja el.

A csinos kis nettop Gigabites Ethernet porttal, WiFi 802.11 b/g adapterrel, valamint hat darab USB 2.0-s porttal lesz felszerelve, a videokimenetek között a jelenlegi információk szerint egy DVI port biztos jelen lesz, a HDMI csatlakozó meglétéről egyelőre nincsenek hivatalos információk. Anélkül elég nagy hiba lenne kiadni egy ilyen gépet, így jó eséllyel az is lesz a konfiguráción. Az operációs rendszer szerepét a Medion a Windows Vista Home Premiumra bízta. A termék várhatóan szeptember folyamán kerülhet a boltok polcaira, ajánlott végfelhasználói ára pedig 300 és 350 euró között lesz konfigurációtól függően.

Érdekeség, hogy korábban már az Emtec háza tájáról is bemutatunk egy ugyanilyen felépítéssel rendelkező, kísér-

tetiesen hasonló terméket, mint amilyen a Medion megoldása, sőt, a Pegatron is rendelkezik egy ugyanilyen nettoppal, amely az IPP7A-CP típusjelzést viseli. Az Emtec modellje egyetlen VGA-kimenettel van ellátva, a Pegatron termékéről készült távoli képeken is csak egy D-Sub csatlakozó látható.

USB 3.0-s RAIDDrive a Super Talenttől

Az USB 3.0-s technológia, ha lassan is, de kezd elterjedni a piacon. Az alaplapgyártó vállalatok közül már többen is kínálnak olyan termékeket, amelyekhez vagy bővítőkártya formájában, vagy pedig az alaplapra integrált port formájában jár az USB 3.0-s és a SATA 6 Gbps-os támogatás, ám az ezekben rejlő lehetőségeket egyelőre igen nehéz kiaknázni, ugyanis minimális mennyiségben vannak jelen olyan adattárolók a piacon, amelyek a fent említett technológiák valamelyikét képesek lennének támogatni.

A Super Talent most egy fontos lépést tesz annak érdekében, hogy a helyzet megváltozzon: a vállalat az elsők között adta ki USB 3.0-s csatolófelülettel ellátott RAIDDrive meghajtóját. A termék 95×37×13,5 mm-es méretekkkel rendelkezik, és NAND Flash chipekből épül fel. Az újdonságot 32 GB-os, 64 GB-os és 128 GB-os adattároló kapacitást kínáló verziókban érhetjük majd el. A flash drive egy tetszetős fekete/ezüst házban foglal helyet, és tartalmazza a hagyományos pendrive-oknál már megszokott aktivitásjelző ledet is. A gyártó állítása szerint USB 3.0-s csatolófelületet alkalmazva 200 MB/s-os adatátviteli sebességet kínál, ám ha a terméket USB 3.0-s porton keresztül külön UAS Protocol meghajtóprogram alkalmazása mellett használjuk, akkor az

adatátviteli sebesség akár a 320 MB/s-os értéket is elérheti. Az új kütyü természetesen visszafelé kompatibilis az USB 2.0-s szabvánnyal.

A Super Talent újdonsága várhatóan majd csak december folyamán kerülhet az üzletek polcaira, a termék ajánlott végfelhasználói árával kapcsolatban egyelőre nem árult el részleteket a gyártó. A RAIDDrive-ra élettartam-garanciát vállalnak.

HOROSZKÓP

KOS

Most nem vagy ura a helyzetnek, ezért kész tények elé állítanak. Ne aggódj, ez nem ér téged kellemetlenül. Nem árt, ha meghallgatod mások problémáit is, és igyekezz segíteni egyik ismerősödnek. Válaszút elé kerülhetsz, ami igen nehéz helyzetbe hozhat. Légy független és ne kérd ki mások véleményét! A saját ügyeidet érintően végre dönts úgy, hogy mások ne befolyásolhassanak.

BIKA

A mostani időszak minden olyan tevékenységhez kedvező, amely gyakorlatias szemléletet igényel. Végre mások is elismerik érdemeidet, rátermettségedet. A józanság vezérel, mindenkiel udvarias és kimért vagy. Meglepődve veheted észre, hogy ezt a legtöbbben elfogadják, sőt szívesen veszik. Egyre azonban ügyelj, a szerelemben nem árt kimutatni az érzelmeidet is!

IKREK

Nagyon szívesen mész bele ügyes és körmonfont spekulációkba, kivált, ha anyagi témákról van szó. Ezek persze sikeresek is lehetnek, de az elért eredmények nem mindig látszanak tartósnak. Ezért nem érdemes a legkomolyabb és életreszóló terveidet erre építeni. Akkor érheted el a legkevesebb meglepetést, ha mindig igyekszel kézben tartani a legfontosabb szálakat, és sohasem hagyod védelem nélkül a sebezhető pontjaidat.

RÁK

Egyik leghőbb vágyad az, hogy feltárd érzelmeidet, valamint hosszan beszélj korábbi meghatározó élményeidről. Ez a késztetés persze nagyon erős lehet, így sajnos nem válogathatsz meg beszélgetőpartnereidet. Kellemetlen élményeket kerülhetsz el, ha ezen a téren fegyelmesebb lennél. Járj társaságba, de ne erőltess rá magadat senkire sem, pláne olyanokra, akiknél látszik, hogy nem rokon lelkűek.

OROSZLÁN

Nagyon remek formában vagy, mert tehetségedet, ismereteidet haladéktalanul megszeretnéd osztani másokkal. Elszántságod imponáló, és szokásod szerint ezúttal is nehezen találod meg az arany középutat, ha egyszer belelendülsz valamibe. Kissé fékezhetnél, mert nem biztos, hogy mindenki úgy akar boldogulni, ahogyan azt te tervezed. Túlkapásaid ellenére igen sokan szeretnek tanácsaidat is szívesen követik.

SZŰZ

Ez a hét a legkedvezőbb az egész hónapból. Vigyázz az egészségedre, ha társaságba mész, nem feltétlenül neked kell lenni a hangulatfelelősnek. Inkább törődj saját magaddal, és kicsit kényeztesd magad. Mélyedj magadba, gondolkozz el a dolgaidon. Régi kívánságod a csillaglásokból kifolyólag most hirtelen valóra válhat.

MÉRLEG

Nem szívesen mondasz nemet, ha társaságba hívnak. Mostanában egyre többször előfordul, hogy jobb lenne otthon maradnod, hiszen unatkozol, és ez a hangulat gyakran udvariatlanságba csaphat át. Unalmadban megsértesz másokat, aztán már elég nehéz kimagarázkodnod. Ezekben a napokban egészen nyugodtan vállalhatod az egyedüllétet.

SKORPIÓ

Nem szereted a végérvényes döntéseket, sőt, még a kérdésekre sem adsz szívesen egyértelmű válaszokat. Ez a viselkedés eléggé zavarba ejtő, és sokan meglehetősen rossz néven veszik ingatagságodat. Magyarázd hát el mindenkinek, hogy szándékok nem a megtévesztés, csak egyszerűen nem látsz elég tisztán bizonyos kérdésekben. Ezt persze vagy megértik, vagy nem, de a legfontosabb, hogy őszintén feltárd kétségeidet.

NYILAS

Érvényesüléseted mindennél fontosabbnak tartod, a vágyaid teljesülésének zálogát pedig szinte kizárólag a jelenlegi viszonyok változtatlan fenntartásában látod. Mindentől tartasz, ami esetleg kimozdíthat a megszokott kerékvágásból. Ha esetleg nagyon ragaszkodsz a feltételek változatlan megérezéséhez, elég kínos meglepetések is érhetnek. Ne ess rögtön pánikba, inkább kövesd a változások ritmusát!

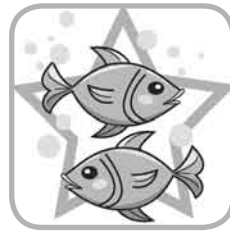
BAK

Nem feltétlenül szükséges mindig vitába bocsátkoznod. Főleg családtagjaidal lenne nagyon fontos meglehetősen finoman bánni. Mi lenne, ha akkor is igazat adnál nekik, ha nem egészen osztod az ő véleményüket. Ez a fajta simulékonyság, engedékenységgel egyfajta önvédelemnek is minősülhet. Jövőbeli terveidet alaposan át kellene gondolnod, és ehhez nagyon fontos feltétel a nyugodt hangulat.

VÍZÖNTŐ

Igen örülsz az új kapcsolatoknak, főként olyanok vonzanak, akik valamilyen módon eltérnek az átlagostól. Azt is reméled, hogy olyan hasznos ismeretsekre teszel szert, amelyek által előbbre jutsz. Valóban nagy a jövőbenés mostanában, történhet néhány ígéretes találkozás is.

HALAK

Társas kapcsolataidat az utóbbi időben egyre inkább valamiféle unalom jellemzi. Hiszen ott is megpróbálsz úgy viselkedni, ahogy elvárják tőled úgy, hogy jó legyen nekik. Ebben a helyzetben egy jó kis veszekedés szinte üdítően hatna. Ne áltasd magad hamis reményekkel, nem fog helyetted elvégezni senki semmit. Meg kell dolgoznod a sikerért, hiszen eredményt csak kitartó munkával érhetsz el.

Azért eszünk, hogyan élünk?

Csztrák szakemberek kidolgoztak egy olyan tesztet, mely-lyel mindenki saját maga megállapíthatja, hogy melyik táplálkozási típushoz tartozik. Négy csoportot különböztetnek meg a túlsúlyos emberek evési szokásait illetően.

Az első a kedvtelésből evők csoportja. Ennek a típusnak az evés sokkal többet jelent, mint egyszerűen az éhség csillapítása. Ezek az emberek inkább kihagynak egy étkezést, ha nincs rá elég idejük. Alapszükségletük közé tartozik az élvezettel evés. Ez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy súlyfelesleggel küszködnek.

A második csoport az unalomból evőké. Életükhöz nap mint nap hozzátartozik, hogy éjjel többször is kismofordálnak a hűtőszekrényhez. Eredmény: a korlátlan, összevissza evés jelentős súlytöbbletbe segít hozzá.

A harmadik csoporthoz tartoznak a stresszevők. A munkahelyi vagy iskolai követelmények okozta stressz miatt nincs idejük rendszeresen étkezi. Apróságokkal, gyakran igencsak kalóriadús falatkákkal próbálják elűzni az éhséget.

A negyedik csoportban a „mindenben csalódtam, az evés kivételével” típusúak találhatók. Ők azzal próbálják leküzdeni a magánéleti és munkahelyi problémáikat, hogy esznek. „Jót tesz” – hangoztatják. Esznek, ha kedvük van hozzá, esznek, ha úgy érzik, hogy egyedül vannak, esznek, ha nem értik meg őket és így tovább.

A helyett, hogy magunk felelnénk a kérdésre, hadd idézzünk fel – ha nem is szó szerint – egy történetet Benjamin Hoff Micimackó és a Tao című könyvéből.

Volt egyszer egy szegény kőfaragó, aki nagyon irigyelt egy gazdag kereskedőt. – De jó volna a helyében lenni! – gondolta, és abban a pillanatban a helyébe került. Ám alighogy élvezni kezdte a jómódot, megint megirigyelt valakit. Mégpedig egy magas rangú udvari hivatalnokot, mert annak nemcsak vagyona, de tekintélye is

volt. Amint megirigyelte, máris a helyébe került. Hímzett selyemmel bevont aranyozott gyaloghintón hordozta két szolga. Csakhogy sütni kezdett a nap olyan erővel, hogy majdnem hőtűt kapott. – A Nap nálam is nagyobb úr – állapította meg. – De jó volna Napnak lenni! – S mint sej-titek, rögtön ő lett a Nap. Aztán felhő lett belőle, mert megirigyelte a Nap eltakará-

sára képes felhőt, később szellé változott, mert megirigyelte a szelet, mely el tudta fújni a felhőt. Szél mivoltában viszont egy nagy sziklát irigyelt meg, ekként lett belőle szikla. Ahogy ott sziklaként meredezett, egyszer csak érezte, hogy erős fájdalom hasít a testébe. Odanézett, hát kit látott? Egy szegény kőfaragó...

(D-k)

Fontold meg!

Hogy a kisgyerek miképp viselkedik a szüleivel, azt tőlük kell megtanulnia. De a nagy gyerekek sem árt, ha elgondolkozik tanácsainkon. Kamaszkorban ugyanis már illik bizonyos szabályokat betartani, hiszen olyan korba jutottatok, amikor cselekedeteitek, viselkedésetek alapján ítélnék meg benneteket. Nem kell gátlásosan, mereven viselkednetek, de mindenképpen vegyétek figyelembe, hogy nem az őserdőben, hanem emberek között éltek, ahol bizonyos illemszabályok és elvárások mindenre kötelező érvényűek.

1. Ne hidd, hogy amikor te a világra jöttél, akkor kezdődött a világ is!

2. Tudomásul kell vened, hogy otthon is bizonyos dolgokat készen kapsz, szemléletet, ítéleteket, családi szokásokat!

3. Ezeket nem együttesen kell megtagadnod. Gondolj arra, hogy lehet jó is közöttük!

4. Ha már mérlegelni tudsz, és biztos az ítéleted, akkor egyet s más el is vethetsz.

5. Ne rombolj, hanem alakíts! Ne durva szavakkal hajítsd el a régit, hanem okosan dicsérd az újat, mint amiről eleve feltételezed, hogy a szüleidnek is tetszik!

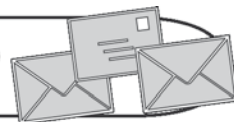
6. Ne úgy foglalkozz a szüleid átnevelésével, hogy neveltség teszed őket! Tehát:

7. Tiszteld a szüleidet, akkor is, ha már pénzt keresel!

8. Akkor is, ha műveltebb vagy náluk, ha nem is értenek egyet a pályaválasztásoddal, a további tanulmányaiddal, ha esetleg majd nem tudnak hozzájárulni a továbbtanulási költségeidhez, és ösztöndíjjal tanulsz tovább, mert az ösztöndíjban a szüleid munkája is benne van!

9. Ne szégyellj őket akkor sem, ha úgy gondold, hogy hozzád más szülők illettek volna! A szüleidről senki sem tehet, őket vállalni kell.

Érdemes-e irigykedni?

A szabadkai EmArt műhely növendékeinek kiállításmegnyitója november 5-én volt a Városháza alatti Emléktárgyboltban. A kiállítást mr. Hulló István biológus, a Városi Múzeum igazgatója és Milovan Miković irodalmár nyitotta meg. A kiállítás rendhagyó, mert a munkák újrahasznosítható sörösdoboz lemezére készültek. A 44 növendék 84 alkotása egy hónapig lesz látható.

A megnyitón Grubanov Martinek Emília műhelyvezető elbúcsúzott azon növendékeitől, akik szeptembertől középiskolások, s akik több éven keresztül jártak rendszeresen a foglalkozásokra, valamint számtalan hazai és nemzetközi versenyen lettek díjazottak. Díszoklevelet és palettát kapott emlékül: Berkes Beatrix, Bodó Sarolta, Dragičević Roxána, Dudás Csaba, Prole Laura és Sanela Viman.

„Cukrot vagy életet!” – ettől a mondatától visszhangzott október 31-én Szabadkán az egész Šantić utca. Ugyanis osztálytársnőmnél, Vukov Johannánál voltunk születésnap bulin. Miután kijátszottuk magunkat, beöltöztünk és a Halloween-napra való tekintettel házról házra jártunk, és illedelmesen kéregettünk. Több helyen adtak kekszet, cukorkát, három háznál be is tessékeltek bennünket. Ez volt eddig életem legjobb születésnapja. (Imamović Inesz)

A szabadkai Pannon Tévé egyik stábja látogatott el osztályunkba. Egy óra részletét rögzítették, a gyermekműsor vezetője jó néhányunkkal el is beszélgetett. Voltak, akik megőrizték hidegvérüket, de voltak nagyon lámpalázások is. Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz és Weöres Sándor: Galagonya című versét közösen mondtuk el. A felvételt már láttuk is a tévében. Elégedettek vagyunk vele. (Tóth Johanna)

A 4. c osztály megírta első nagydoliját matematikából. Az ezernél nagyobb számok írása és olvasása, valamint a terület mértékegységei és kiszámítása szerepelt feladatként. Öt feladat volt, melyek kidolgozása egész órát vett igénybe. Nagyon jól sikerült. Az osztály átlaga 4,12 lett. Én ötöt kaptam. Alig várom a következő nagydolgot. (Bencun Mia)

**4. c osztály, Szabadka,
J. J. Zmaj iskola**

Önismereti teszt

A helyes önismeret egyik jellemzője, hogy a külvilág és saját magunk személyiségünkről, tulajdonságainkról alkotott képe nem különbözik túlságosan egymástól: vagyis hasonlóan látjuk magunkat, mint ahogy környezetünk lát minket. Ha a két vélemény között túl nagy a szakadék, az önismereti problémákra utalhat. Ha például barátaink, ismerőseink jóval pozitívabban értékelnek minket, mint mi saját magunkat, az önmagunk, saját személyiségünk alaptalan kisebbségi érzésére utalhat. Ha a helyzet fordított, vagyis környezetünk véleménye fest negatívabb képet rólunk, annál, mint ami magunkról él bennünk, ismét csak célszerű átgondolni, mennyire ismerjük saját magunkat. A következő kérdőív ehhez nyújt segítséget.

A kérdőívet legjobb csoportban kitölteni, egy osztályközösség vagy baráti társaság kiváló terep lehet ehhez. Az alább látható tesztet először magadra vonatkozóan töltsd ki, vagyis értékelj saját személyiséged a különböző tulajdonság párok mentén. Ezután próbáld meg (más színnel) bejelölni, milyennek láthat a környezeted. A teszt utolsó, harmadik szakaszában pedig véletlenszerűen minden résztvevőhöz sorsolunk valakit a

csoportból, akit a megadott lista alapján jellemezhetsz. Annak érdekében, hogy a kérdőív valós eredményeket hozzon, meg kell kérni a résztvevőket, hogy a jellemzésénél ne „udvariaskodjanak”, próbáljanak minél objektívebb képet adni az általuk tapasztalt személyiségről. Ezt a célt esetleg segítheti, ha a lapra csak annak a neve kerül fel, akiről a jellemzés szól, s a jellemző titokban marad. Egy őszinte és jól működő csoportban azonban nincs szükség ilyen „trükkökre”.

A teszt elemzésekor a társak által készített jellemzések visszakérülnek gazdájukhoz. Így saját önjellemzésed összehasonlíthatod azzal, ahogy társaid látnak. A tesztek áttanulmányozásakor érdemes odafigyelni arra, hogy a három kérdőív válogatott eredményei között mekkora a különbség. Érdekes megnézni az egyes kérdőíveknek kapott összpontszámokat, s ezeket összehasonlíthatni egymással; de az is meglepő eredményekkel szolgálhat, ha megnézzük, melyek voltak azok a tulajdonságok, melyeknél nagyobb eltérés mutatkozott saját és társaid megítélésében. Természetesen szem előtt kell tartani, hogy a társadtól kapott értékelés csupán egyetlen személy véleményét tükrözi, és nem a környezeted minden tagját.

Önismereti kérdőív

Húzd alá a megfelelőt!

Milyennek látom magamat?

Milyennek látnak engem társaim?

Milyennek látlak Téged? (Ki..... Kit.....)

Minden szópárnál karikázd be a megfelelő számot!

Aktív	1	2	3	4	5	6	7	Passzív
Őszinte	1	2	3	4	5	6	7	Őszintétlen
Szeretetre méltó	1	2	3	4	5	6	7	Utálatos
Barátságos	1	2	3	4	5	6	7	Barátságtalan
Jóindulatú	1	2	3	4	5	6	7	Rosszindulatú
Tapasztalt	1	2	3	4	5	6	7	Tapasztalatlan
Tájékozott	1	2	3	4	5	6	7	Tájékozatlan
Udvarias	1	2	3	4	5	6	7	Udvariatlan
Kedves	1	2	3	4	5	6	7	Morózus
Magabiztos	1	2	3	4	5	6	7	Bizonytalan
Bátor	1	2	3	4	5	6	7	Gyáva
Szórakoztató	1	2	3	4	5	6	7	Unalmas
Vonzó	1	2	3	4	5	6	7	Taszító
Tisztességes	1	2	3	4	5	6	7	Tisztességtelen
Jelentős	1	2	3	4	5	6	7	Jelentéktelen
Érzékeny	1	2	3	4	5	6	7	Érzéketlen

Értékelőlap

Szópár	1. érték	2. érték	3. érték
Aktív–passzív			
Őszinte–őszintétlen			
Szeretetre méltó–utálatos			
Barátságos–barátságtalan			
Jóindulatú–rosszindulatú			
Tapasztalt–tapasztalatlan			
Tájékozott–tájékozatlan			
Udvarias–udvariatlan			
Kedves–morózus			
Magabiztos–bizonytalan			
Bátor–gyáva			
Szórakoztató–unalmas			
Vonzó–taszító			
Tisztességes–tisztességtelen			
Jelentős–jelentéktelen			
Érzékeny–érzéketlen			

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves lány vagyok, és egy óriási problémám van. Rettentően boldogtalanok érzem magam. Falun élek, ahol kevés érdekes dolog történik az utóbbi időben, de régebben sem volt izgalmas az élet. Én teljesen különbözök mindenkitől. Csodabogárnak tartanak a társaim is és a falubeliek is. Sokszor kinevetnek és sugdolóznak a hátam mögött, volt, aki a szemembe mondta, hogy hülyén nézek ki. Mindenben mások vagyunk. És más zenét hallgatok, másként öltözködöm. Az interneten (hála neki!) mindent megtalálok, ami érdekel. Imádom az emót, a punkot. Szeretek feketébe öltözni, a frizurám is emós. Még a szüleim is azt mondogatják, hogy szörnyen nézek ki. Ha nem megyek iskolába, sminkelek is. Mások már azt is mondták rólam, hogy bolond vagyok. Nincsenek sötét gondolataim, eszem ágában sincs öngyilkosnak lenni, csak azt akarom, hogy hagyjanak békén, hogy olyan legyek, amilyen vagyok. A zene sokat segít, hogy a sok szekálás után lenyugodjak. Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek, hogy békén hagyjanak!

Emo”

Válasz:

Kedves Emo!

Nagyon nehéz lehet olyan helyen élni, ahol kevesen értik meg, mi is történik velünk, mert különbözünk a nagy átlagtól, attól, amit sokan normálisnak tartanak. Jogos az igényed, hogy azt a zenét hallgassd, amit te akarsz, úgy öltözködj és viselkedj, ahogyan te akarsz, egészen addig, amíg nem sértesz meg, bántasz meg valakit, vagy éppen önmagadat. A serdülőkor a kísérletezés, a lázadás és önmagunk keresésének időszaka is. Ilyenkor azok, akik nagyon különböznek a többiektől, szemet szúrnak, sokszor szembekerülnek a felnőttek és a kortársak meg nem értésével. Azt is tudnod kell, hogy ez a jelenség mindig is létezett, és minden generációnak megvan a maga zenei és öltözködési divatja, amivel meg tudja botránkoztatni a környezetét. Ha hiszed, ha nem, valamikor régen a tvsztelés vagy éppen a Beatles együttes frizurája borította ki a felnőttek társadalmát, de a hair metál, Bon Jovi-sok, Nirvanások, Pearl Jam-esek, grunge együttesek stílusa, a baseballsapka, a bugyos térdnadrág és a nu-metalos fiatalok gondolkodásmódja, öltözködése, viselkedése és életstílusa is foglalkoztatja a felnőtteket. Ha az emóról van szó, tudnunk kell, hogy ez a kifejezés egyszerre több értelemben is használatos, pl. szubkultúrára, öltözködési stílusra, zenére. Újabban már a magyar nyelvben is egyre gyakoribb jelzőként való használata. Tehát bármi vagy bárki, aki/ami melankolikus, szomorú, nyomott, az emo, de az is emo, aki túlságosan is érzélgős, szenvedélyes, és akkor a szubkultúrával kapcsolatos tévhitekről még nem is beszéltünk. Eredetileg az angol emotional, azaz emocionális, az érzelmes szó rövidítése, amely kezdetben a punk-rock zenekarok stílusának leírására szolgált, de mára már inkább életérzés, amely meghatározza a kamaszok világnézetét, hangulatát, öltözködését, baráti körét. A szülők, a fiatalokkal foglalkozó szakemberek azért figyeltek föl jobban rá, és nagyobb elővigyázatossággal kezelik a témát, mert ezzel a zenei és életstílussal öngyilkosságok, öngyilkossági és öncsonkítási kísérletek is jelentkeztek egyes fiataloknál. Te a legjobban azzal bizonyíthatod, hogy nem vagy ilyen szempontból is ennek az életstílusnak a követője, hogy az iskolában

jól teljesítesz, azok előtt meg, akik fontosak a számodra annak mutatód magad, aki valójában vagy. Egy vidám, mosolygós tini, aki szereti az érzélgős zenét és a fekete színt. Vigasztalásul szolgáljon a szüleidnek, a tanáraidnak, hogy általában túlteszitek magatokat az ilyen fázisokon, felfedeztek újabb zenei irányzatokat és öltözködési stílusokat. Hasonlóan gondolkodó ismerősöket és esetleg barátokat az interneten, fórumokon és közösségi honlapokon találhatsz magadnak.

„Kedves Bizalmas!

Egy teljesen normális tini ír neked. Nem vagyok sem túl szép, de csúnya sem, sem túl okos, sem buta. Az iskolában minden rendben van, kitűnő tanuló vagyok, de nem 5,00. Néhány barátnőm is van, akik nem olyan fárasztóak, mint egyesek. Szeretem a romantikus dolgokat, öltözködést, zenét, és szerelmes típus vagyok. (Ezt az anyukám mondta!) Eddig már volt néhány fiúm is (5), akikkel hosszabb-rövidebb ideig jártam. A leghosszabb járásum 3 hét volt, de volt, akivel már aznap este, amikor elkezdtünk járni, szakítottunk is. Azok a fiúk, akik nekem nagyon tetszettek, szakítottak velem, azok meg, akik velem akartak járni gyorsan unalmasak lettek, és otthagytam őket. A legutolsó fiúmmal úgy tűnt, hogy minden OK lesz. Rém romantikus volt! Üzenetek, ajándékok, mosolyok, egészen addig, amíg el nem kezdtünk járni. Eltűnt minden romantikus és varázslatos. Azonkívül, hogy csókolóztunk, nem volt miről beszélgetnünk. Már kezdek aggódni, hogy velem van a probléma, amiért nem tudok senkivel sem hosszabb ideig járni? Miért tűnik el a varázs olyan gyorsan? Kérlek, adj tanácsot!

Love”

Válasz:

Kedves igazi Tini!

Így szólítalak, mert te egy teljesen normális, igazi tinilány vagy. Az történik veled és azt teszed, amire a serdülőkor való. Tanulásra. Persze nem iskolai tanulásra gondolok. Nincs az emberi életben olyan dolog, amit nem tanulás útján sajátítunk el, a járást, ceruzafogást, biciklizést, beszédet, egyes érzelmeket, a társas viselkedést, tudásokat, jártasságokat, ügyességeket, szokásokat, attitűdöket, viselkedést stb., a tanulás különböző formái útján tesszük magunkévá, néha akarattal, tudatosan, néha önkéntelenül, spontánul. Most azt tanulod, hogy milyen is egy érzelmi kapcsolat a másik nemi, és hogyan kell ebben a kapcsolatban viselkedni. Ebben az életkorban sok minden történik majd veled: öröm, bánat, szomorúság, fájdalom, nem hozzád való fiúk, csalódások. Lesz, hogy téged hagynak ott, megtörténi, hogy te leszel az, aki véget vet a kapcsolatnak. Mindez teljesen normális, és fontos is, mert minden kapcsolatból valamit megtanulsz, tapasztalatot szerzel. Nem kell megijedned. Sokszor rövid életű szerelmek ezek. Idővel mind hosszabb és hosszabb ideig fognak tartani. Hogy megóvd magad a fölösleges csalódásoktól, mielőtt valakivel elkezdenél „járni”, adj magadnak időt, hogy jobban megismerd. Nem biztos, hogy az, aki „édes” üzeneteket küld, levelezik veled, kokettál és flörtöl, végül az igazi lesz számodra. Használd ki a „barátkozás” intézményét erre a megismerésre. A fiúkra úgy tekints, mint egy barátira, olyan személyre, akinek a társaságában jól érzed magad, élvezet vele lenni, jókat beszélgetni, és néha jókat hallgatni, élvezve a másik közelségét. Ha nem vársz el túl sokat sem önmagadtól, sem a fiúktól, kisebb lesz a feszültség és a kapcsolat is jobb lesz.

Miért beteg a mókusmama?

Nagy robajjal csapódott ki a toboz-
házikó ajtaja:
– Éhes vagyok, kész van már az
ebéd? Meddig várjak még? – kiabált Fitos
mókus, de hirtelen elhallgatott, mert szem-
betalálta magát Harkály doktor rosszalló
tekintetével:

– Fitos, Fitos, hogy beszélsz? Anyukád
beteg, és addig nem gyógyul meg, amíg
nem kap szeretetet.

– Maga az orvos, írja föl receptre, én meg
kiváltom a patikában! – vetette oda Fitos.

– Szeretetet nem lehet receptre írni,
azt neked kell adnod – válaszolta a dok-
tor, és elment. Fitos meg azon töpren-
gett, hogy mitévő legyen. Meglátott egy
nejlonzsákocskát – gondolt egyet, hátá-
ra kapta, és kiviharzott a szobából. Fáról
fára ugrándozott, és folyton azt kérdez-
gette:

– Merre találnám meg a szeretetet?
Anyukám beteg, csak az gyógyítja meg.

Az erdő lakói döbbenet hallgatták. A
szarka mérgesen cserregte:

– Magadban keresd, ne az erdőben ro-
hangálj, te kelekótya!

De Fitos csak tovább futkosott, mert a
zsákocska még üres volt. Sötét felhők tor-
nyosultak. „Vihar lesz” – gondolta Fitos, és
futni kezdett, hogy menedéket keressen
magának. Futás közben érezte, hogy rep-
pül, de nem felfelé ám, hanem zsupsz!
– egy mély gödörbe zuhant. A rémülettől
majd’ elájult, amikor meglátott egy csúf

kígyót, amely hosszú nyelvét öltögetve
sziszegte:

– Hogy merészelt megzavarni nyugal-
mam?

– Jaj, bocsáss meg, Kígyó úr, véletlenül
estem ide. Kérlek, segíts innen kijutni, hogy
továbbmehessek!

– Ha már hozzám pottyantál, maradj
csak itt! Ne reszkesz, még nem eszlek meg.
Nemrég nyeltem le egy nyuszit, és még
aludnom kell, hogy megemészem, addig
te is pihengess! – sziszegte a kígyó, és el-
aludt.

Fitos mókus minden porcikája reszketett
a félelemtől, mert nem akart a kígyó gyom-
rába kerülni. Agya sebesen dolgozott, ho-
gyan menekülhetne meg. Ahogy megmoz-
dult, hátán megzörrent a nejlonzsákocska.
Gondolt egy merészet, gyors mozdulattal
levette a hátáról a zsákot, és az alvó kígyó
fejére húzta, még meg is kötötte – lesz, ami
lesz, és várt.

Kitört a vihar, dörgött, villámlott. Mókus-
ka ázott, fázott, reszketett.

– Jó lenne Édesanyához bújni, meleged-
ni! – sóhajtozta. – Istenem, most segíts!

A kígyó felébredt, és dühösen sziszegte:
– Mit raktál a fejemre? Azonnal vedd le
ezt a vacakot, mert nem kapok levegőt!

– Akkor veszem le a fejedről a zsákot, ha
innen kiségetsz.

– Persze hogy kiségetelek, izmos testem-
mel úgy kipenderítelek, hogy otthon talá-
lod magad, csak siess, mert megfulladok!

Mókuska hitt a kígyónak, és levette a fe-
jéről a zsákocskát.

– Végre! Még elhitted, hogy elengedlek
téged, egy ilyen finom falatot? – sziszegte
a kígyó.

– Ó, te gonosz, hazug kígyó, becsaptál!
– Csak dicsérj, dicsérj, attól még na-
gyobb lesz az étvágyam!

Mókuska látta, hogy a kígyó megmoz-
dul. Amennyire tudott, elhúzódott tőle,
kétségbeesetten nézett körül, mintha cso-
dára várna. A kígyó fejét mereven fölemel-
te, szemével áldozatát szuggérálta, lassan
kinyitotta a száját – óriásira tátotta...

Abban a pillanatban villám cikázott,
nagy reccsenéssel egy fát kettéhasított, és
a fa egyik ága éppen a gödör fölé zuhant.
Fitos az ágra ugrott, és máris kint volt a gö-
dörből.

Ugrált, bukfencezett örömeiben, hogy
megmenekült. Futott hazáig. Igaz, egy pil-
lanatra megállt a réten, hogy virágot szed-
jen anyukájának.

Mókus mama már aggódva várta, kis
mancsai közé bújt Fitoska.

– De jó itt veled, anyácskám! Szeretlek,
megtaláltam a szeretetet, itt van a szívem-
ben!

Mókus mama rögtön meggyógyult. Har-
kály doktor úr pedig csak mosolygott, és
magában azt gondolta: „Lám, lám... Recept
nélkül is lehet gyógyítani!”

Varga Sarolta

Illusztráció: Borbás Zoltán

Hét éves korodban akaratlanul egy új világba csöppensz bele. Senki nem kérdezi meg tőled, hogy kész vagy-e rá, fölötted álló, „magasabb” személyek döntenek „alkalmasságodról”. Toll, fűzet, iskolatáska... csupa olyan kellék, amire semmi szükséged nem volt, eddig. Belekerülsz egy új világba, a számok és a betűk világába. Igen, iskolás lettél!

Azóta eltelt pár év, és javában koptatod az iskolapadot. Társad, mely (nem csak)

ZSIBONGÓ

A könyvek világa

első osztálytól fogva van jelen, mondhatni, nélkülözhetetlen részét képezi életednek, tanulmányaidnak. Kicsi, nagy, színes, vékony, vaskos, képekkel teli, kemény borítású... mindegy. Minden bizonnyal ott lapul a táskádban, s esetleg pár példány sorakozik a polcodon is. Ha Kérdésed merül fel valamivel kapcsolatban, csak ki kell nyitnod. Ha egy kis Örömré vágyasz, csak a megfelelő témájút kell leemelned a polcra. Te döntöd el, hogy milyen Nyelven szóljon hozzád. S mindezek mellett Válaszok sokaságát kínálja. Pedig „csak” papírok halmaza, rajtuk egy csomó betű szavakká, a szavak mondatokká, a mondatok szöveggé formálva. Mindez jelent(het)ji a KÖNYVet.

Mikor is találkozol vele legelőször? Minden bizonnyal az anyu vagy az apu kezében, amikor a mesék világába kalauzol téged. Később, a már említett hét éves kortól (múzsájból vagy önszántadból) ott díszelg a te kezében is, fejed lehajtva és a betűket tanulmányozva kezded az olvasást. Kezdetben kicsit nehezebben, de később fokozva a tempót és a mennyiséget, igazi olvasóbajnokká is válhatsz. Érdemes! Hogy miért?

A könyv által a világ kapujait nyithatod ki, és sétálhatsz be rajtuk. Az érdeklődésnek megfelelő kulcsot kell csak megtalálnod, és birtokba veheted mindazt, amire vágysz.

L. A.

Ki volt Buddha?

Hallottátok már a Buddha nevet és a buddhizmus szót. Azt viszont valószínűleg még nem, ki volt Buddha.

Történeti, tehát valóságos személy, méghozzá királyfi. Körülbelül időszámításunk előtt 560 és 480 között élt. Eredeti neve Szidhárta Gautama volt, „mellékneve” Sakjamuni. Ez utóbbi abból ered, hogy családja a Sakja nemzetségből származott. A róla szóló legenda szerint királyi atyja kiváló nevelésben részesítette, és – gondtalan ifjúságot akarván biztosítani neki – minden rosszat távol tartott tőle. Csak már jócskán felserdülve találkozott először a valósággal, egy öregember, egy gyógyíthatatlan beteg, egy halott és egy aszkéta képében. Ezek a találkozások annyira megrázták, hogy 29 éves korában elhagyta családját és az udvart, s lemondva vagyonról, hatalomról, hét esztendeig szigorú önsanyargató életmódot folytatott, mígnem egy éjszakán, egy fűgefa alatt elmélkedve Buddha lett (a szanszkrit szó jelentése: megvilá-

gosodott). Rádöbrent ugyanis, hogy az embernek csak az adhat megnyugvást, ha megismeri a szenvedés lényegét, és megtanulja a kín leküzdésének módját. Ettől kezdve vándorprédikátorként élt, a szellemi befeléfordulást és az önmegtágadást hirdette, míg nagy lelki békében meg nem halt. Élőszóval terjesztett vallásfilozófiai tanításait tanítványai foglalták írásba páli nyelven Tri-pitaka (Három kosár) címmel; ez a buddhizmus legelső szent irata, melyet azóta már persze számos másik is követett.

Szerencsétlen-e a 13-as?

1885-ben XII. Alfonz spanyol király látogatást tett egy kolerakórházban, majd hazatért, hogy családja és udvaroncái körében megvacsorázzék. A véletlen úgy hozta, hogy éppen tizenhárman ültek az asztalnál. „Az utolsó vacsorán is tizenhárman voltak – szóltal meg vészjósló hangon öfelsége. – Vajon ki az közülünk, akiért először jön el a halál?” Érte jött el. A tizenharmadmagával elköltött vacsora után 13 nappal elvitte a kolera. Mi sem természetesebb, mint hogy a dolognak híre kerekedett, és a 13-as számot baljós előjelnek, szerencsétlenség hírnökének kezdték tekinteni. Hiszen köztudott, hogy a bibliai utolsó vacsora után ketten is meghaltak – Krisztus és Júdás –, és a 13. vendég okozta a bajt Csupkerózsika meséjében is. A sok pletyka következtében a babonás emberek szerencsétlen számnak tartják a 13-as számot ma is; másoknak viszont éppen ez a szerencseszámuk. Richard Wagner például valósággal rajongott a 13-asért, amely valóban nagy szerepet játszott az életében. 1813-ban született, 13 betűből áll a neve, 13 zenedrámát írt, és pályája számos sikere fűződött különböző hónapok 13. napjához. Több országban – így nálunk is – különösen akkor tartják a 13-ast sorsdöntő számnak, ha a hónap 13. napja éppen péntekre esik. A jóslatokra, babonákra hallgatók ilyenkor nem kezdenek semmilyen vállalkozásba, s ha tehetik, legszívesebben ki sem mozdulnak az utcára. Ezzel ellentétben sok szerencsejátékos várva várja a péntek tizenhármát: hitük szerint ilyenkor a legnagyobb az esély a nagy nyereményre.

(-6-)

Sokszínű láng

Piros, zöld vagy kék lángot előállítani peddig is tudtak, de egy francia feltaláló most azt is elérte, hogy végre tartósan sokszínű legyen a gyertya vagy a mécses fénye. Öt évi kutatómunka után sikerült olyan vegyületet összeállítani, amely huszonnyolcféle változatra képes. Érdeklőség, hogy egyedül a barna hiányzik a kínálatból!

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

					☀		☀			
☀	☀								☀	
								☀		
☀					☀		☀			
	☀	☀		☀	☀		☀	Á		
								GY		
				☀				A		
								Z		

Két fiú verseng, melyikük tud nagyobbat lódítani.
 - Úgy nézz rám - mondja az egyik -, én már megmásztam az Eiffel-tornyot!
 - Az semmi! - mondja a másik. - Hallottál már a Holt-tengerről?
 - Igen.
 - ...
 A vicc poénja a rejtvényben. Rakd be a szavakat, betűcsoportokat a rácsba!

Kétbetűsek: AR, ÁL, EM, GE, IZ, MK.
Hárombetűsek: ALÁ, AVD, ÁLD, EOL, ÉKE, KAN, ÖNT, TÓI, ZRI.
Négybetűsek: KÜRT, OMLÓ, RÓNA, SATU.
Ötbetűsek: DUNNA, GYAUR, KRUDY, MAORI.
Hatbetűsek: IGLODI, OLVAD-E.
Nyolcbetűs: KENGURUK.
Kilencbetűsek: ADAGOLTAK, RÁSZEDNEK.
Tizenegy betűsek: MADAGASZKÁR, TITKOLÓDZIK.

Betűrejtvények

1

S SZE

S

2

Ő Ó

3

PÁR PÁR

4

P T
O O

Skandináv rejtvény (34.)

Szabó Lőrinc szép őszi hangulatú versének első két sorát kell megfejtenetek.
A vers címe: Őszi fák. Keressétek meg, és olvassátok el!

	GYÓGYULÓBAN VAGY		NAGY HELYSÉG	KÖTŐSZÓ TAKTIKÁVAL KAPCSOLATOS		CSATA		HÁLÁVAL EMLÉGET ANYA-DÍSZNŐ		ADRIAI ÜDÜLŐ SIVATAGBAN VAN (ÉK. H.)		BÓR	◆
	50					51							
	NŐI NÉV				HIVATALI							EGY SZERELEM ISTENE	
	ANGYALI RANG				TUNÉZIA	200		NAGY TARISZNYA CSONKA SZOBOR (ÉK. H.)					
	KÉN	KELET	SZINTÉN				KIS ATTILA				MOLIBDÉN		
	BECÉZETT IZABELLA	AUSZTRIA	501								VARRO-ESZKÖZ		
		TÁRSASJÁTEK HAJÓ HÁTSÓ RÉSE					MÁTKA	LÓBIZTATÓ SZÉLHÁRFA					
	ÜTNI KEZD	SZÁMNEV (ÉK. H.) LATIN KÖTŐSZÓ		KÁLIUM	LOMBOS NÖVÉNY	LEVEGŐ, GÖRÖGÜL			VILÁG...				ÖT
				L. F.					INDIUM				
	NŐI NÉV		ÉSZAKI FÉRFINEV			BECÉZETT ROZÁLIA					◆	VATIKÁN	
			ÉSZAK			TIBET						GRAMM	
◆											GAUSS		◆

Játék a betűkkel

KÍSÉRTET			
PEREC			
PLATINA			
SZÉKHELY			
ÜGYELET			
HAJTÓ			
FELESEG			
PÁRTA			
MÉRLEG			
KERET			
BUNDA			

Minden szóból vegyél ki egy betűt úgy, hogy a maradék is értelmes legyen. A kiemelt betűket olvasd össze! Az így kialakult szóból is vegyél ki egy betűt. Ismét értelmes szót kapsz. Ez a két szó kerül a kiemelt oszlopokba.

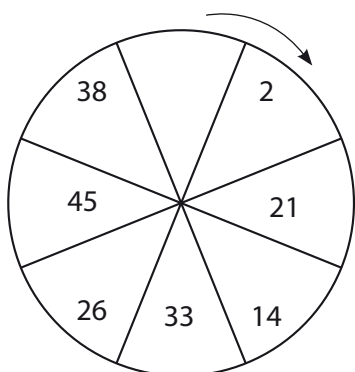
Lóugrásban

I	I	J	L	V
E	E	I	N	T
K	N	M	Á	F
G	L	T	E	D
A	M	I	E	L

- Uram, miért nem szedi a gyógyszert, amit felírtam magának feledékenység ellen? - ...

A választ megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint fejed meg a rejtvényt.

Körszámtan

Ha logikusan gondolkodsz, rájössz a keresett számra.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kis fejtörő

2, 2, 2, 4, 4, 4, 3, 3

	3	

A fenti számokat írd be a négyzetekbe úgy, hogy vízszintesen, függőlegesen és mindkét átlóban az összeg 9 legyen!

Kitöltőcske

1			Y	
2				
3				
4		N		
5				
6		J		

- Mondd, fiacskám, téged hogy hívnak? - kérdezi a tanító néni.

- Tomnak - feleli a gyerek. - És apukádat?

A vicc csattanóját megtudod, ha megfejted a rejtvényt.

Meghatározások:

1. Nagymama,
2. A festő szerszáma,
3. Dolog, 4. Pedagógus,
5. Doktor, 6. A maki is ez.

A 33. szám megfejtései

Keresztrejtvény

- Sajnos, az édességektől eltiltott az orvos.

Betűrejtvények

1. találékony, 2. nagyon falánk,
3. leszüretelt, 4. dalárda

Verses rejtvény

Őszi dongó rászállott a fényes sárga avarra.

Keresztzavak

Vízszintesen: tengerkék, halasztás, zúrzavar.

Függőlegesen: sárgarépa, elveszett, szorzandó.

Jobbra, balra

Erkel Ferenc

A 32. skandináv rejtvény helyes megfejtése

ELESETT A LÚD A JÉGEN,
SOK LÚD DISZNÓT GYŐZ.

Könyvjutalmat kap

Tóth Johanna, Szabadka

A karvalyos zászló

Földes Péter munkája nyomán
írta és rajzolta Fazekas Attila

Bizonyos vagyok benne, hogy az te lesz, unokaöcsém, Kend vezér.

Nyugtával, magasságos! Ha mi, a kende nemzetség tőle is származunk, azért a napot te is csak nyugtával dícséred.

A vezérek azonban, különösen a gyula és a norka, zúgolódtak.

A fejedelem túl kemény. Fegyverben tartja vitézeit a turulos zászlaja alatt.

Nem turul az, csak kurul, azaz karvaly. Készenlétben tart két töményt, mégsem engedi, hogy rajtaüssenek a kazárok. Én azt mondom, túl puha. Csak odahúzza szíve...

Tavasszal aztán a kende előállt a vezérek kívánságaival.

Itt az alkalom a hadjáratra. A kazárokat lekötik lázadók, a kabarok, no meg a besenyők is. Most jól megsarcolhatnánk őket.

Márpedig a nép hadjáratot akar. Vigyázz, unokám és fejedelmem! Az emberek, ha kell, magasra emelik a kötömböt is, de ha túlságosan nyomja őket, leteszik.

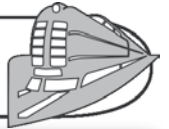
Azt hiszed, gyenge a kazár? Tévedsz, kende, én ismerem őket. Az a kötés közöttünk, hogy hadat csak én engedélyezhetek!

Hát ez az! Engedd! Mi is áhítottuk a zsákmányt, amíg sólyomfiókká voltunk...

Nyughassatok!

Hibáztunk, fejedelem. Kegyelmezz..

Kettéhasítani az engedetlen!

Loro Jorgrang három legnagyobb templomát a trimurtinak, a hindu legfelsőbb létező három megnyilvánulásának, Brahmának, Sívának és Visnunak szentelték

Prambanan

A Távol-Keleten, valamint az ázsiai kontinens délnyugati részén az ősi hindu vallás követői és a buddhisták között rengeteg nehezen megoldható konfliktus feszül. Jáva szigetén azonban a különböző vallások békében megférnek egymás mellett, s ennek szép példája Prambanan két templomcsoportja, a hindu Loro Jorgrang és a buddhista Sevu.

A hinduzismus a legendák szerint egy vietnami zarándok közvetítésével jutott el Jávára, aki i. sz. 78-ban érkezett a szigetre. Más források a 2. században betelepült indiai kereskedőknek tulajdonítják a világ legősibb, ma is élő vallásának elterjesztését Indonéziában. A szumátrai Srívidzsaja-állam a 8. századra Jávára is kiterjesztette uralmát. A Sailendradinasztia királyai a 9–10. században áttértek a buddhizmusra, s több jelentős szentély, köztük Borobudur és Mendut építése is az ő nevükhöz fűződik.

Prambanant a 10. század közepén emelték, és Borobudurhoz hasonlóan már a 11. században, Közép-Jáva elnéptelenedésekor feledésbe merült. A trópusi éghajlat mindennapos esői, a gyakori földrengések és a közeli Merapi vulkán kitörései alaposan megrongálták a szentélyegyüttest. Az iszlám későbbi térhódítása sem javított az épületek helyzetén, hiszen a szultánokat a legkevésbé sem érdekelte a hitetlenek templomainak állapota. A későbbi építkezésekhez gyakran felhasználták az innen származó köveket is. A 20. század kezdetén megindult Prambanan vallási épületeinek rekonstrukciója, a Loro Jorgrang templomait

az 1950-es évek elejére sikerült helyreállítani, s ma ismét szinte régi pompájukban tündökölnek.

Prambanan buddhista épületegyüttese, Sevu, egy központi nagyobb, és mintegy 240 kisebb templomból áll. A körzetet körülvevő fal kapuit kegyetlen óriások szobrai őrzik. Mivel igen közel fekszik Loro Jorgranghoz, és stílusában is tagadhatatlan hasonlóságot mutat vele, arra következtethetünk, hogy a kezdetektől fogva szoros kapcsolat állt fenn közöttük. A központi templom nem követi a klasszikus, harangszerű sztúpaformát. Az oldalán található három – a központi tértől teljesen különálló

– nyílás kis helyiségekbe vezet. A feltételezések szerint a ma üres belső teremben állt az az óriási Buddha-szobor, melynek maradványait a templom körül elszórva találták meg.

Loro Jorgrang és Sevu közt három kisebb szentély, Lumburg, Burah és Asu emelkedik. Sajnos mára olyan romos állapotba kerültek, hogy helyreállításukhoz nem sok reményt fűzhetünk. Szomorú, hogy az idő és az emberi hanyagság elpusztította Prambanan templomait, maradványaikat látva azonban elképzelhetjük, egykoron milyen szép lehetett a trópusi dzsungel mélyén rejtőző szentélyközpont.

Siva templomának falát a Rámájana eposz jelenetei díszítik

Beyonce három díja

Beyonce

Három díjat söpört be Beyonce az MTV Európai Zenei Díjak (Europe Music Awards) díjkiosztó gáláján Berlinben. A berlini fal leomlásának 20. évfordulóján rendezett díjkiosztón az amerikai énekesnő a legjobb női előadónak és a legjobb dalért járó díjat vihette el a Halo című számával. A legjobb klipért járó díjat a Single Ladies című dal felvételéért kapta az énekesnő. A legjobb férfi előadó Eminem lett. A detroiti rapper videóüzenetben köszönte meg rajongóinak a támogatást.

Eminem

Europe Music Awards

Csütörtökön, november 5-én Berlinben tartották meg a 16. MTV Europe Music Awardsot, a zenetévé európai díjainak átadóját. A résztvevők a berlini fal leomlásának huszadik évfordulóját is ünnepelték. A gála fénypontja a U2 fellépése volt a Brandenburi kapunál. Az ír zenekar három dalt játszott el: pályafutása egyik nagy slágerét, az 1991-es One-t, idei nagylemezének Magnificent című szerzeményét és az 1983-as Sunday Bloody Sundayt – utóbbit Jay-Z hip-hopelőadóval közösen.

A fellépés ingyenes volt, de csak azok vehettek részt rajta, akik belépőjeggyel rendelkeztek a díjátadó gálára, vagy sikeresen regisztráltak az interneten – a tízezer érdeklődő három óra alatt összegyűlt. A szervezők ugyan felhívták a figyelmet arra, hogy akinek nem jutott belépőjegy, a televízióban nézze a show-t, ám aki mégis odament – abban reménykedve, hátha lát valamit –, azt szomorú látvány fogadta. A helyszínt fehér ponyvával letakart, nagyjából két méter magas fémkerítéssel vették körbe, hogy ne lehessen bemenni, de még átlátni se lehessen rajta. Sokan megjegyezték, hogy ironikus a berlini fal leomlását egy fal mögött ünnepelni. A városvezetés is felröptette ezt. A Music Television álláspontja szerint szükség volt a kerítésre, egyrészt biztonsági okokból, másrészt azért, hogy egyben tartsa a tömeget, és a környező boltok, éttermek zavartalanul működhessenek...

NOX: új lemez és új élet

A zenekar minden egyes fellépésén rengeteg családot, gyerekekkel érkező szülőket és nagyszülőket vonzott a nézőterre. A közönség soraiból, illetve a dedikálások alkalmával áradt a szeretet a két frontember, Szilva és Tomi, illetve a tánc- és zenekar felé egyaránt. Az együttes úgy döntött, hogy a rajongók többéves kitartását, ragaszkodását az idén nem akármilyen meglepetéssel viszonzozzák!

A Most című korong 2009 novemberétől kapható a boltokban. A lemezen újra hangsúlyos szerepet kapnak a népies motívumok és a népi hangszerek. A dalok Szilva érzelmeiről, érzéseiről, gondolatairól mesélnék édesbús, kiforrott hangján, betekintést engedve a lelkébe. Természetesen a könnyedebb hangvételű, slágergyanús szerzemények ez alkalommal sem maradtak le a korongról.

A lemez megjelenését lemezbemutató koncertek követik. Mivel az album megjelenése közel esik a karácsonyhoz, így a zenekar az idén, a szeretet ünnepének alkalmából ingyenes koncertekkel lepi meg rajongóit. A Nox történetében először, a koncertek egyike az egyik hazai internetes szolgáltató jóvoltából, az interneten ke-

resztül, élőben is nézhető. Tamás, a zenekar másik alapító tagja nehéz döntést hozott, azaz kilép a Noxból. A nyár Szilva életében is nagy változást hozott, szakított kedvesével, életének ezen időszaka végleg lezárult. Bár volt szerelmével baráti viszonyban váltak el, munkakapcsolatuk továbbra is tökéletesen működik, Szilva mégis úgy érzi, ahhoz, hogy új életet tudjon kezdeni, Ausztráliáig meg sem áll. Új kihívások után szeretne nézni, ismét iskolapadba vágyik, ahol angol tudását pallérozhatja. Rengeteg időt szeretne aktív pihenéssel tölteni, és feltett szándéka, hogy felfedezze Ausztrália élővilágát a kenguruktól kezdve, a koalákon keresztül, egészen a nagy fehér cápáig!!!

Természetesen a rajongóknak nem kell aggódniuk, hiszen Szilva, Ausztráliából feltöltődve „tér” majd vissza, a jövő évre tervezett koncertturnéjára.

Bery: új lemez, trendi stílus

Mikor először beszélgettünk Tzumoval a lemezről, azt mondtam neki, hogy olyan lemezt szeretnék, amire lehet mozogni. Régi tervem volt, hogy erősebb groove-okra énekeljek.

Milyen stílusú lesz az új albumod? Kikkel dolgoztál együtt?

A lemez száz százalék, tiszta popzene. Tzumo az összes dal zeneszerzője, illetve a lemez zenei producere is. A dalok szövegeinek nagy részét én írtam. A közreműködők listája hosszú lenne, de kiemelném Váczi Esztert, akivel újra duettezünk. Évek óta noszogattak minket, hogy álljunk újra össze, azt hiszem ez a új lemez volt a megfelelő pillanat. Esztert nemcsak kiváló énekesnőnek tartom, de nagyon jó barátomnak is.

Milyen terveid vannak a visszatérő lemezzel? Várható klubkoncert a jövőben?

Természetesen mihamarabb szeretném élőben is bemutatni a dalokat, akit érdekel, biztosan rám talál.

A szabad idődet mivel töltöd szívesen?

Nagyon szeretek a kutyámmal lenni, asztanga jógázni, olvasni, a barátaimmal találkozni, vagy csak egyszerűen bekuckózni magamat a fészkembe, és ki sem mozdulni...

A fiatalemberről sokaknak a Váczi Eszterrel előadott duett (Egyedül) jut az eszébe. Bery (becses polgári nevén: Sugár Bertalan) hosszú idő után visszatért a honi popéletbe és egy remek, trendi popos anyagot hozott össze.

Milyen szempontok szerint választottad ki a megfelelő zenei producerezt?

Nem voltak szempontok. Tzumot mindig is sokra tartottam, rajongtam a játékáért. Egy napon írtam neki egy levelet, és megkérdeztem tőle lenne-e kedve együtt dolgozni: azonnal igent mondott.

Az új dal a lemezről egy pörgős világot mutat. Mennyiben változott a zenei stílusod az elmúlt években?

Bery

Bíbor és kék

Sokszor játszott régi tél,
Kicsit elkopott és megfakult,
De a történet szép.
A szürke hétköznapiok közt,
A sok-sok színes álom szertehullt,
De ha újra kezdeném,
Átfesténéem...

Refr.: Nézd, hogy szalad szét,
A bíbor és a kék,
A bánat színű ég majd
Újra éled még.
A felhők arcát,
Mosolyszínre festhetem,
De a szivárványtól, mond, ki hozza el nekem?

A bánat járja lelkeket,
Magam egy más bolygóra képzelem,
Ide elbújhatok.
Néha rámtör hirtelen,
Elsodor, elröpít, s én elhiszem:
Hogy az álomvilág,
Lehet mély valóság...

Refr.: Nézd, hogy szalad szét...

REFR. 6x

Sacha Baron Cohen felhagy a hülyéskedéssel

Mivel már mindhárom általa kitalált karaktert (Ali G, Borat, Brüno) feldolgozta egy mozifilm formájában, most valami újba, valami komolyabba vágja a fejszét Sacha Baron Cohen. Már tervbe vett két újabb filmet, mindkettőt saját, frissen alapított produkciós cége készíti majd, és a tervek szerint mindkettőben ő lesz a főszereplő. Az egyik film címe Accidents lesz, ennek a sztóriáját a Borat társ-forgatókönyvírója, Peter Baynham alkotja majd meg, Cohen pedig egy ügyvédet fog játszani, aki baleseti ügyekre szakosodott, és főleg a rossz körülmények között dolgozó latin bevándorlókon segít majd. Ez így nem tűnik olyan izgalmasnak...

HÁTSÓ OLDALUNKHOZ:

A szecesszió Újvidéken

A 19. és 20. század fordulóját megelőző és követő évtizedekben Újvidék gazdag polgársága vágyaival és lehetőségeivel összhangban a **belle epoque**, azaz *szép idők* szellemében élt, s ezzel összhangban egyre jobban kezdett Európa korabeli nagyvárosaiba hasonlítani. A felfelé ívelő gazdaság, élénk kereskedelem, a hazai és külhoni tőkebefektetések, az út- és vasúthálózat bővülése bekapcsolta a várost Európa vérkeringésébe. Mindennek következményeként az egész közösség sosem látott gazdasági és kulturális fejlődésnek indult, ami mindenben nyomot hagyott.

Újvidék fejlett politikai és gazdasági kapcsolatai mind Budapesttel, mind Béccsel – de a távokzlés rohamos fejlődése is – ked-

vezett annak az új szellemnek, mely 1900 körül kitöltötte Európát. Közös név nélkül, de hasonló szellemiséggel jelentek meg mindenütt az akadémiai hagyományokat fölírúgó kifejezőmódok: az építészetben, az irodalomban, kézművészetben, festészetben, filozófiában és tudományokban.

Ennek a szellemiségnek nálunk honos neve: a **szecesszió** Bécsből került vidékünkre. Egy ottani művészcsoporthoz adta magának e megnevezést, hogy aztán onnan a Monarchia más régióira áterjedve egy új stílus meghatározójává váljék. A szecesszió a 20. század első éveiben jelent meg Újvidéken. Noha legfeltűnőbbben a város építészetét határozta meg, óriási befolyással volt a képző- és iparművészetre, könyvkiadásra, nyomdász-

szatra, fotográfiára és képeslapkészítésre, ez szellemisége érezhető volt a zenében, divatban, az egyének és a közösség mindennapi életében. Rövidre fogva a szót: a szecesszió a város fejlődésének egy olyan időszaka volt, amelynek hatására Újvidék modern várossá vált, olyaná, amelyben jó lakni.

Az újvidéki szecessziót bemutató tartalmú látványos kiállítás nemrég nyílt meg és január 15-éig látogatható (vasárnap és hétfő kivételével) mindennap 9–17 óráig az Újvidéki Városi Múzeum Duna utca 29. alatti (Külföldi Művészetek Gyűjteménye) épületében.

Hátsó oldalunk képeit Ljiljana Lazić művészettörténész, a kiállítás kurátora ajánlotta szeretettel a Jó Pajtás olvasóinak figyelmébe.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Út 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■